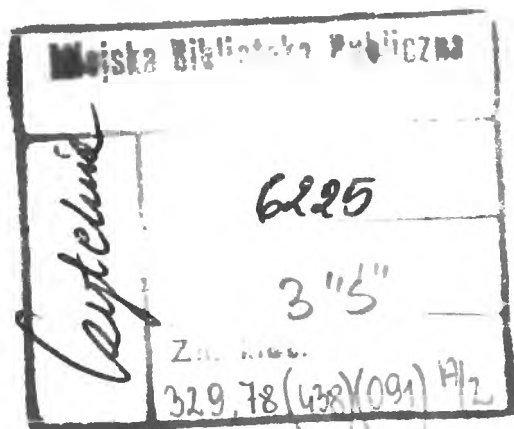

90. Harcerska Drużyna Wodna **im. Władysława Morgały w Żorach** **zarys historii**

wydano z okazji 20. rocznicy założenia i działalności Drużyny
1976-1996

Redakcja: Aleksandra Piontek
Janusz Koper
Jan Szymura
Zbigniew Krówka

Projekt znaku: Piotr Szwarc

Opracowanie: Aleksandra Piontek
Janusz Koper

Skład i druk: Drukarnia Oldprint Żory

Wydanie I, Żory 1996
nakład 200 egz.

© Copyright by 90. Harcerska Drużyna Wodna
im. Władysława Morgały w Żorach
Wszelkie prawa zastrzeżone
Żory 1996

Drogie Druhny i Druhowie, Czytelnicy!

(...) Autorzy tego opracowania, które rodziło się w wielkich bólach postępującej niepamięci stwierdzili, że i nasza wspaniała 90. HDW im. dh. Władysława Morgały popełniła wzorem innych grzech nieroztropności dopuszczając do kronikarskiego lenistwa przez co wiele wspaniałych chwil przeżywanych wspólnie na spływach, obozach czy zbiórkach zginęło w czeluściach zawodowej pamięci.

Historia Harcerstwa Wodnego w Żorach sięgająca roku 1932 zasługuje na uratowanie jej od całkowitego zapomnienia. Okrążyła bo 20. rocznica odrodzenia drużyny wodnej stała się przyczynkiem do próby spisania tego, co nie uleciało jeszcze z czasem. Dziękujemy wszystkim, którzy pomogli w zbieraniu materiałów, zdjęć oraz w wydaniu naszej jednodniówki.

Przepraszamy, jeżeli doszło do pomyłki lub przekręcenia faktu. Wierzymy jednak, że w takim przypadku zechce ktoś kontynuować naszą pracę i uzupełni brakujące dane lub poprawi pomyłki. Natomiast nasze opracowanie, jeżeli wywoła na twarzach uśmiech radosnych wspomnień, pozwoli wrócić do tych chwil szczęśliwych i uchroni od zapomnienia przynajmniej część historii, to będzie dla nas satysfakcją.

*Aleksandra Piontek
Janusz Koper*

Żory, maj 1996 r.

Wprowadzenie

W styczniu 1996 roku minęło 20 lat od momentu powstania 90. Harcerskiej Drużyny Wodnej w Żorach. Przez ten okres przez struktury drużyny przewinęło się kilkaset harcerek i harcerzy. Każdy z nich wniósł coś nowego w historię drużyny. Wniósł własną osobowość, własne nowe pomysły, humor i pracę. Te atrybuty spowodowały, że drużyna przetrwała przez ten długi okres i od początku swego istnienia była w stanie konkurować z innymi drużynami skupionymi w Chorągwi Katowickiej ZHP. Dzięki temu drużyna zdołała uplasować się w czołówce drużyn wodnych wyprzedzając wiele innych nierzadko istniejących dłużej.

Powstanie drużyny zbiegło się w czasie z okresem narastania silnego procesu wdrażania ideologii socjalistycznej w pracę organizacji młodzieżowych. Przejawiało się to między innymi zmianą nazwy na HSPS, zmianą kierunków działania odrzucających szczytne ideały twórców harcerstwa.

Możliwość spełniania się w pracy harcerskiej w drużynie wodnej, realizującej tradycyjne założenia harcerskie, wychowania młodzieży w duchu służby, odpowiedzialności za siebie i innych była magnesem przyciągającym wszystkich tych, którzy spragnieni byli przygody, sprawdzenia siebie i innego życia.

Przynależność do drużyny wodnej, praca w niej, dała możliwość rozwoju własnych osobowości, uczyła odpowiedzialności za siebie i za innych (również w warunkach ekstremalnych), uczciwości i prawości w działaniu. Uczyła życia w zgodzie z przyrodą, z naturą, wolnego od nałogów. Wyrabianie tych cech, tak przydatnych i cenionych w dorosłym życiu, pozwoliło wielu członkom drużyny na osiągnięcie życiowych sukcesów, wszystkim zaś dało poczucie własnej wartości i pewność działania, pewność pokonywania trudności.

Janusz Koper

Historia harcerstwa wodnego w Żorach przed 1939 rokiem

Tradycje harcerskiego ruchu wodnego w Żorach sięgają roku 1932, a więc okresu poprzedzającego powołanie żorskiego Hufca ZHP. Założnikiem działalności harcerzy wodnych w Żorach był zastęp działający w ramach I Drużyny Harcerskiej im. Karola Miarki przy miejscowym Gimnazjum. W roku 1932 ośmiu harcerzy tejże drużyny uczestniczyło w obozie żeglarskim drużyny im. „Jana z Kolna” z Pszczyny. Z początkiem nowego roku szkolnego utworzono zastęp żeglarski pod wodzą dh. Parchańskiego. W roku 1933 zawitał do Żor wspaniały instruktor dh Władysław Morgała, który od razu przystąpił do organizowania żorskiego ruchu wodnego.

Jesienią tego roku (24 września) dzięki staraniom koła przyjaciół harcerstwa drużyna przeżywa podniosły moment, uczestniczy w przekazaniu na jej rzecz oraz poświęceniu ośmiu kajaków o jakże wymownych nazwach: „Odra”, „Wisła”, „Bałtyk”, „Hel”, „Komendant”, „Gdynia”, „Gdańsk”, „Śląsk”.

W 1934 roku pod wodzą harcerza orlego, drużynowego dh. Władysława Morgały, w oparciu o własną bazę sprzętową drużyna jest organizatorem I Kursu Wioślarskiego Chorągwi Śląskiej. Miejscem w/w kursu było Porzecze.

Ogromną rolę w dziejach drużyny odgrywa staw „Śmieszek”, akwen na którym zdobywano umiejętności pływackie, doskonało techniki wioślarsko-żeglarskie, jak i typowo harcerskie. W piątym roku działalności I Drużyny, dzięki staraniom dh. Morgały drużyna jako pierwsza w Chorągwi dochodzi do posiadania monotypu łodzi wiosłowo-żaglowej tzw. „Łodzi-H” (konstr. Felicjana Gabrylewicza), której nadano nazwę „Zorza”. Dalszych kilka lat spędzają harcerze I Drużyny na obozach, biwakach, zlotach, do których za najważniejszy i najbardziej udany należy zaliczyć zlot w Spale, gdzie spotkano skautów i harcerzy z całej Europy oraz Zlot Hufca Żory w 1938 r. Pomimo zaostarzającej się sytuacji politycznej w Europie drużyna prowadzi swoją pracę wychowawczo-szkoleniową, która zostaje brutalnie przerwana na wiele, wiele lat przez wybuch i działania II wojny światowej.

Bohater drużyny

Kilka lat trwało zanim drużyna wodna w Żorach otrzymała swego patrona. Prowadzona przez dłuższy czas kampania „Bohater” zakończona została w dniu 27.09.1983 nadaniem nazwy – 90. Harcerska Drużyna Wodna im. Władysława Morgały w Żorach.

Nadanie drużynie imienia Bohatera nastąpiło w sposób bardzo uroczysty na rynku miasta w obecności władz miasta, harcerzy Hufca Żory oraz społeczeństwa.

Kim był dh Władysław Morgała?

Również i w tym przypadku nieubłagany czas pozacierał ślady, zniszczył dokumenty, wymazał z pamięci wiele faktów i wspomnień ale z relacji nielicznych, którzy zapamiętali dh. Władysława Morgałę, którzy tak jak on „zaprzędali duszę harcerstwu”, udało się rzucić trochę światła na tę wspaniałą postać.

Był rok 1933 kiedy to los rzucił „świeżo upieczonego” absolwenta Pszczyńskiego Seminarium Nauczycielskiego Władysława Morgałę do Baranowic pod Żorami, gdzie otrzymał posadę nauczyciela. Pełen werwy i zapału dh Władysław zabiera się do organizowania Harcerskiej Drużyny Żeglarskiej w Żorach. W tym czasie jest już doświadczonym instruktorem czerpiącym wzorce do swej działalności z terenu Pszczyny. Tam bowiem jeszcze jako ćwik objął w 1930 roku funkcję drużynowego „IV Harcerskiej Drużyny Żeglarskiej im. Jana z Kolna”. Poprzednio zaś był zastępcą zastępowego „Wilków Morskich” działających w ramach III Drużyny Harcerzy. Po utworzeniu w Pszczynie „5 HDŻ im. Maurycego Beniowskiego” tzw. „Błękitnej Piątki” ćwik Władysław Morgała zostaje zastępcą drużynowego. Drużynowym zaś jest harcerz orli Wolfgang Krawczyk – serdeczny druh i przyjaciel Władysława Morgały.

Jeszcze w 1931 roku dh Władysław ukończył kurs zastępowych, organizowany przez słynną drużynę „Wilków Morskich” z Poznania. Już jako Harcerz Orli brał udział w IV a później V Kursie Morskim ZHP organizowanym w Gdyni. Wspólnie z drużynowym 5 HDŻ organizuje na terenie Pszczyny szereg imprez kulturalnych będących odpowiedzią na poczynania

niemieckich dywersantów V kolumny. Tak więc praca u podstaw jaką przyszło mu rozpocząć w Żorach, była dla tego młodego zapaleńca kolejnym etapem harcerskiej służby. Szybko organizuje sprzęt pływający, rozpoczyna szkolenie adeptów wodniactwa. Gdzie? Oczywiście na „Śmieszku”, akwenie wodnym, który jest bliski sercu każdego żorzanina bez względu na wiek. Prócz pracy z młodzieżą druh Władysław podnosi własne morskie kwalifikacje odbywając rejsy na obu „Temidach” oraz „Junaku”. W 1934 roku jako reprezentant Śląska bierze udział (współ z dh. W. Krawczykiem) w oględzinach zakupionego w tym roku szkutnika „Zawisza Czarny” eks. „Petrea”.

W tym samym 1934 roku dh. Władysławowi Morgale powierzono funkcję Pilota Chorągwi Śląskiej, z której to funkcji wywiązywał się wspaniale. Odwiedzał drużyny, udzielał wskazówek, uczestniczył w życiu harcerskim. W Żorach zaś organizował kursy skutnicze. Znalazł również czas na pisanie wartościowych artykułów metodycznych. W 1935 roku dh Władysław wziął udział w inauguracyjnym rejsie „Zawiszy Czarnej” do Antwerpii. Pion wodny Chorągwi Śląskiej należy w tym czasie do najsilniejszych w kraju. Z pierwszymi dniami okupacji będąc całym sercem oddanym sprawie polskiej, dh Morgała wstępuje do „szarych szeregów” zostając ich czynnym działaczem. Aresztowany, przewieziony zostaje do obozu pracy, gdzie umiera w 1944 roku mając zaledwie 32 lata.

Dzisiaj imię tego niezwykłego człowieka, jednego z prekursorów Harcerstwa Wodnego na Śląsku, wyryte jest na tablicy pamiątkowej wmurowanej w ścianę CWM-Centrum Wychowania Morskiego w Gdyni oraz ozdabia proporzec i mundury Harcerzy 90. HDW w Żorach. Mundury dla których dh Władysław Morgała poświęcił i oddał życie.

Kalendarium

Rok 1976

Styczeń, początek nowego roku. W kilka dni po rozmowie z komendantką Hufca w Żorach dh. Ireną Morgałą, która to zaproponowała „świeżo upieczonemu” drużynowemu drużyn starszoharcerskich dh. Januszowi Koperowi utworzenia Harcerskiej Drużyny Wodnej w Żorach, trójka przyjaciół – dh Janusz Koper, dh Tadeusz Skroboł, dh Mirosław Dejka, jedzie na spotkanie z Pilotem Chorągwi Katowickiej dh. Wojciechem Czechem. Spotkanie jest bardzo owocne. Trójka zapaleńców poznaje ideę harcerstwa wodnego oraz wspaniałego dh. Marcina Uherka – doświadczonego wodniaka z 6. HDW z Rybnika, który oddelegowany zostaje przez Pilota do stworzenia Drużyny Wodnej Próbniej w Żorach.

W czasie wakacji zimowych (styczeń/luty) w/w trójka druhów bierze udział w zimowisku skutniczym w HOW w Wiśle Wielkiej. Niestety z przyczyn technicznych nie zostaje zbudowana pierwsza kanadyjka „4”. Nawiązane zostają przyjaźnie i kontakty z wodniakami z innych drużyn oraz z instruktorami Zespołu Pilota.

Po tym zimowisku do zastępu dołączają dh Czesław Waleczek i dh Krzysztof Dąbek. Rozpoczyna się intensywne zdobywanie wiedzy żeglarsko-wodnej. 30 kwietnia tego roku zastęp wyjeżdża do HOW i buduje pierwszą łódź drużyny – kanadyjkę „4” nazwaną później „UTOPEK”. Nazwa tej łodzi jako jedyna przetrwa niezmieniona do dzisiaj.

W maju zastęp wodny z Żor po raz pierwszy bierze udział w Harcerskiej Wiośni Turystycznej – późniejszym OSW – na szlaku kpt. Oszka, czyli Kanałem Gliwickim. Zastęp płynie na zbudowanej przez siebie kanadyjce „4” – „UTOPEK” oraz i kajaku drewnianym, opiekując się pielęgniarką spływową.

Dh Marian Uherek jest Komodorem szlaku. Niestety zastęp nie posiada mundurów, które nie zostały uszyte na czas. Dostaje za to punkty karne ale i tak zdobywa X miejsce na 12 drużyn biorących udział w spływie.

W lipcu cała piątka bierze udział w kursie sternika łodzi wiosłowej oraz żeglarza jachtowego zdobywając pierwsze stopnie. Bezpośrednio przed kursem żj. powstają według własnego projektu żorskie pagaje, które przyniosą sławę drużynie i przydomek „DWP przy piekarni chleba”.

Od września rusza pełną parą nabór do drużyny i akcja szkoleniowa. Powstają nowe zastępy.

Dh Czesław Waleczek zakłada zastęp starszoharcerski, dh Tadeusz Skrobol – bosman drużyny zakłada zastęp Jungów, dh Mirosław Dejka zostaje szantymenem drużyny, dh Janusz Koper przejmuje od dh. Mariana Uherka funkcję drużynowego.

Do drużyny wstępuje liczna grupa harcerzy, którzy stanowiąc będą przez następne lata trzon drużyny. Byli to m. in. dh Zygmunt Łukaszczyk, dh Jan Szymura, dh Krzysztof Krakowczyk. Do drużyny wstępuje również dh Daniela Kasprowska (ob. Waleczek), która tworzy pierwszy zastęp żeński.

Rok 1977

Po intensywnym szkoleniu nowych zastępów w okresie zimowym, w lutym członkowie DWP uczestniczą w zimowisku WOPR-owskim w Raciborzu zdobywając pierwsze w drużynie stopnie młodszego ratownika (dh Janusz Koper i dh Zygmunt Łukaszczyk).

Dzięki pomocy Hufca i dh. Ireny drużyna wzbogaca się o 8 kajaków wyłomowanych z kąpieliska w Woszczycach.

W maju drużyna bierze udział w Odrzańskim Spływie Wiosennym na szlaku Wawelberga – rzeką Odrą. Tym razem udział żorskiej drużyny nie pozostaje nie zauważony, 19 osób + 9 jednostek pływających przyczynia się do zajęcia VIII miejsca na 17 drużyn. Bardzo silna grupa do gry w „Słonia” czy „Trupa” daje się silnie we znaki innym drużynom. Również żarty i psoty robione przyjaciółom z innych drużyn, nie pozostawiają cienia wątpliwości, że na arenie drużyn wodnych pojawiła się „nietuzinkowa” drużyna.

W akcji AMAR KADRA latem tego roku udział bierze cała drużyna.
W lipcu 6 osób zdobywa stopień sternika jachtowego.

W sierpniu dh Janusz Koper jest oboźnym zgrupowania AMAR KADRA w HOW w Wiśle Wielkiej, a pozostali sj. pełnią funkcje instruktorów na kursach żj. 8 harcerzy uczestniczy w kursie i zdobywa stopień żeglarza, 4 harcerki pod wodzą dh. Danieli uczestniczą w żeńskim kursie żj. zdobywając 2 stopnie.

Dh Czesław Waleczek szkoli wodniaków z Czeskiego Cieszy-
na zdobywając ich sympatię i serca czeskich druhen. W ramach
akcji letniej drużyna uczestniczy w zlocie młodzieży na Hucie
Katowice. Po zakończonych szkoleniach stacjonarnych w HOW
odbywają się rejsy stażowe rzekami Wartą i Odrą na trasie
do Gorzowa Wielkopolskiego – druheny, oraz od Gorzowa
Wielkopolskiego do Szczecina – druhowie.

Kolejnym wielkim przyjacielem drużyny zostaje dh Józek Bula
z Katowic. Komendantem stażu jest dh Marian Uherek/dh Józek
Bula obożnym – dh Janusz Koper, kwatermistrzem – dh Krzy-
sztof Dąbek. Przebojem kulinarnym kwatermistrza był wszecho-
becny ser topiony oraz bułka kanapkowa obłożona jedną kostecz-
ką czekolady. Na całe życie zapadnie też w sercu uczestników
fakt przenoszenia w rękach trzech żagliówek przez cały Szczecin
Dąbie, z portu na dworzec PKP załadunek do wagonów
i konieczność zapłacenia wszystkich zaoszczędzonych na stażu
pieniędzy za transport łodzi. Po akcji letniej drużyna zakupuje
swoj pierwszy namiot 3-osobowy. Niestety nigdy nie dane było
drużynie z niego skorzystać, gdyż jak wszystkie następne i ten
zginął natychmiast po zdeponowaniu go w magazynie hufca.

We wrześniu tego roku członkowie drużyny uczestniczą
po raz pierwszy w Morskiej Akcji Szkoleniowej MAS. W rejsie
po Morzu Bałtyckim drużyna obsadza III wachtę na s/y Zawisza
Czarny. III oficerem jest dh Marian Uherek jsm. 6 druhow
zdobywa pełne uprawnienia sternika jachtowego.

Po powrocie z rejsu następuje nowy nabór do drużyny oraz rozpoczyna się nowa akcja szkoleniowa. Powstają nowe zastępy, a drużyna rośnie w siłę.

Rok 1978

W lutym drużyna ponownie uczestniczy w zimowisku WOPR-owskim w Raciborzu. Obożnym zimowiska jest dh Janusz Koper a kolejni druhowie – Czesław Waleczek, Adam Niedbała, Bogdan Konsek, zdobywają stopień młodszego ratownika. W tym samym czasie na zimowisku szkutniczym w HOW w Wiśle Wielkiej pod wodzą dh. Tadeusza Skrobola drużyna buduje 2 kolejne kanadyjki „4” – „Mors” i „Wodnik”.

W maju drużyna bierze udział w Odrzańskim Spływie Wiosennym na szlaku kpt. Oszka – Kanałem Gliwickim zajmując IX miejsce. Udział w spływie wzięło 18 osób.

Letnia akcja AMAR KADRA tego roku rozpoczyna się od kursów stażowych. Najpierw dh Janusz Koper i Czesław Waleczek pełnią rolę instruktorów na rejsie stażowym 4 DWP z Pszczyny na trasie Tyniec-Baranów Sandomierski rzeką Wisłą. Szczególnie interesujący był epizod oczekiwania na sprzęt i komendanta – drużynowego DWP z Pszczyny, 3 dni bez pieniędzy i bez bagażu z noclegami w stodołach tynieckich gospodarzy.

Następnie na odcinku Baranów Sandomierski-Dęblin odbywa się rejs stażowy drużyny żorskiej pod dowództwem dh. Mariana Uherka, dh. Tadeusza Skrobola i dh. Czesława Waleczka. W pamięci uczestników tego rejsu zostaną wspomnienia obozowiska rozbitego na wyspie w środku rzeki, która to nocą zaczęła zanurzać się w wodzie zatapiając sprzęt i ludzi. Tylko sprawna akcja ewakuacyjna na stały brzeg zapobiegła nieszczęściu.

Dh Janusz Koper jest w tym czasie ponownie oboźnym zgromadzenia AMAR KADRA w HOW w Wiśle Wielkiej.

Dh Mirosław Dejka bierze udział w rejsie stażowym Kanałami Augustowskimi z drużyną z Trzebini.

Na kursie sj. członkowie drużyny zdobywają kolejne 8 stopni sj.

W sierpniu tego roku drużyna organizuje spływ wioślarski kadry rzeką Wisłą na odcinku Goczałkowice-Tyniec.

We wrześniu w ramach Morskiej Akcji Szkoleniowej MAS drużyna uczestniczy w rejsach pełnomorskich i zatokowych. Rejs pełnomorski na s/y Tropiciel – 3 osoby (II wachta, I oficer, II oficer) oraz dwa rejsy zatokowe pod dowództwem dh. Tadeusza Skrobola – I kapitana wywodzącego się z drużyny oraz dh. Piotra Oleksego z tyskiej drużyny.

Jesienią tradycyjnie już następuje nowy nabór do drużyny i trwa szkolenie wewnętrzne. Drużyna zostaje zasilona nową grupą harcerzek, które pod przewodnictwem dh. Danieli Kasprowskiej (Waleczek) stworzą solidne podwaliny żeńskiej części drużyny tworząc zastęp w składzie: dh Aleksandra Piontek, dh Urszula Cebula, dh Danuta Weszka, dh Małgorzata Daszkiewicz, dh Joanna Szeliga, dh Jolanta Muszer, dh Hania Zając.

Rok 1979

W tym roku drużyna po raz pierwszy uczestniczy na dwóch szlakach w ramach OSW:

- Rzeką Odra - szlak Wawelberga,
- Rzeką Rudą - szlak Phm Wolnego-Baranka.

W spływie bierze udział 27 harcerek i harcerzy, drużyna zdobywa IV miejsce.

Dh. Piotr Hyla zdobywa pierwszą w drużynie odznakę OSW. Akcja letnia prowadzona jest głównie w oparciu o ośrodek wodny w Wiśle Wielkiej.

W lipcu oboźnym zgrupowania AMAR KADRA jest ponownie dh. Janusz Koper. Instruktorzy drużyny pełnią funkcje instruktorów na kursach żeglarza i sternika jachtowego. Kilka druhów pracuje przy budowie sprzętu pływającego ośrodka.

W drugiej połowie lipca organizowany jest kolejny spływ kadry instuktorskiej drużyny rzeką Wisłą na trasie Goczałkowice-Smolice, w trakcie którego odbywają się dwudniowe wypady w górę rzeki Soły i Skawy.

Jesienią w ramach Morskiej Akcji Szkoleniowej bierze udział 13 osób.

W rejsie na s/y Zawisza Czarny 8 osób zdobywa pełne uprawnienia sj., w rejsach po Zatoce Gdańskiej bierze udział 5 osób.

We wrześniu tego roku następuje zmiana na funkcji drużynowego. Drużynowym zostaje dh Zygmunt Łukaszczyk. Druh Łukaszczyk wraz z nową grupą harcerek i harcerzy, którzy wstąpili do drużyny, wnosi nowego ducha w jej życie i rozwój.

Rok 1980

Trwająca przez okres zimy akcja szkoleniowa zakończona zostaje zbudowaniem pierwszej kanadyjki „2”. W maju tradycyjnie już drużyna bierze udział w Odrzańskim Spływie Wiosennym. Dwudziestu uczestników płynie jednym tylko szlakiem – szlakiem kpt. Oszka, ale zdobywa ponownie IV miejsce w rywalizacji drużyn OSW.

Letnia akcja AMAR KADRA odbywa się w ośrodku wodnym w Dąbrowie Górniczej nad jeziorem Pogoria. Zmiana ta jest spowodowana zamknięciem przez Sanepid ośrodka wodnego w Wiśle Wielkiej. W kursie sternika jachtowego uczestniczą dh. Urszula Cebula (Skrobol), Aleksandra Piontek, Danuta Weszka, Joanna Szeliga (Hyla), dh Jacek Ochman, zdobywając kolejne stopnie sj.

Morska Akcja Szkoleniowa mimo przygotowań nie odbyła się z powodu strajków robotniczych na wybrzeżu i napiętej sytuacji politycznej w Polsce.

Natomiast dzięki uprzejmości wielkiego przyjaciela drużyny, pana Kasprowskiego w oparciu o żaglówkę klubu żeglarskiego przy Fabryce Domów FADOM w Żorach, kilku starszych instruktorów odbywa rejsy po Wielkich Jeziorach Mazurskich przepływając 840 km.

Rok 1981

Wykorzystując okres zimowego szkolenia wewnętrznego drużyny oraz możliwości szkolenicze HOW w Wiśle Wielkiej, drużyna buduje kolejne kanadyjki „2”. W maju drużyna staje po raz szósty do rywalizacji w Odrzańskim Spływie Wiosennym. Po raz pierwszy w historii drużyna startuje na wszystkich trzech szlakach głównych.

28 uczestników na 12 łodziach zdobywa po raz trzeci z rzędu IV miejsce w klasyfikacji generalnej OSW, a II miejsce w klasyfikacji DWP. Na zakończenie spływu następne 6 osób zdobywa odznakę OSW. W czerwcu zorganizowany zostaje spływ wioślarski kadry instruktorskiej rzeką Rudą z Żor do Kuźni Raciborskiej.

W lipcu drużyna organizuje wspólnie z Komendą Hufca Żory obóz harcerski w Piłce nad jeziorem Kokotek. Komendantem podobozu jest dh Zygmunt Łukaszczyk, oboźnym dh Bogdan Konsek.

W trakcie tego obozu odbywa się spływ rzeką Prosna.

W sierpniu ponownie dzięki uprzejmości p. Kasprowskiego odbywa się rejs po Wielkich Jeziorach Mazurskich.

W Morskiej Akcji Szkoleniowej uczestniczy liczna grupa druhen i druhów, zarówno w rejsach pełnomorskich jak i zatokowych. Na s/y Zawisza Czarny w rejsie pełnomorskim – 3 osoby, na s/y Odkrywca – 1 osoba, druga osoba dh Janusz Koper rezygnuje, aby poprowadzić rejsy zatokowe, na s/y Pietrzyk – 9 osób rejsy zatokowe.

Jesienią drużyna bierze udział w Jesiennym Spływie Wiślanym spływając rzekę Pszczynka na odcinku od Mizerowa do Bierunia Starego. Kilkunastoosobowy udział w spływie został pozytywnie zauważony przez inne drużyny. Wiązanki kwiatów polnych złożone w miejscu kaźni w obozie Oświęcim-Brzezinka stanowiły podniosłe zakończenie spływu.

Rok 1982

Trwający w kraju stan wojenny nie paraliżuje życia drużyny, trwa szkolenie harcerskie i wodne. Na kolejnym już OSW drużyna bierze udział ponownie na trzech szlakach. 30 uczestników płynąc w 13 łodziach zdobywa III miejsce w klasyfikacji generalnej OSW. Zdobyto kolejne 2 odznaki OSW.

Letnia akcja AMAR KADRA uwieńczona jest ogromnym sukcesem, którym jest samodzielne zorganizowanie obozu harcerskiego w Bukownie. Pokonując wszystkie trudności organizacyjne, zaopatrzeniowe i inne drużyna organizuje rejs żeglarski po Pojezierzu Ostrudzko-Iławskim. Osiągnięciami tymi udowadnia swoją wysoką sprawność i gotowość w działaniu.

W sierpniu tego roku odbywa się również spływ wioślarski, w którym uczestniczą dh Krzysztof Krakowczyk, Joanna Blaski (Cieślar), Beata Kupisz (Pokorska), Piotr Blaski, Roman Pokorski, Ireneusz Marosz. Ten spływ charakteryzował się wieloma przeżyciami na długo zapadającymi w pamięć uczestników (utopienie całego – kartkowego wtedy cukru, zatopienie przez wysoką falę łodzi, czy rozdarcie „składaka”).

We wrześniu Komenda Hufca w Żorach zorganizowała rejs żeglarski dla instruktorów hufca (nie wodniaków) po Wielkich Jeziorach Mazurskich. Sternikami na tym rejsie byli instruktorzy drużyny wodnej dh Tadeusz Skrobol i dh Janusz Koper.

MAS z uwagi na sytuację polityczną w kraju morska akcja szkoleniowa nie odbywa się. Jedynie Retman drużyny dh Marian Uherk uczestniczy w rejsie s/y Zawiszy Czarnego do Lubeki w RFN.

Jesienią do drużyny wstępuje kolejna liczna grupa harcerek i harcerzy. Bardzo sprawna i aktywna grupa instruktorów wprowadza drużynę w nowy, a jak się później okaże bardzo udany rok działalności.

Rok 1983

Nowy rok szkoleniowy obfituje w szybki rozwój składu osobowego drużyny. Powstają liczne zastępy jungów przy szkołach podstawowych SP 7, SP 2, SP 3, SP 16.

W czasie ferii zimowych członkowie drużyny biorą udział w zimowisku WOPR.

W dowód uznania za duży wkład w pracę z młodzieżą Komendant Hufca zakupuje dla drużyny 2 kajaki składane.

W maju drużyna bierze udział w Odrzańskim Spływie Wiosennym w najliczniejszym składzie bo aż 47-osobowym, płynąc na trzech głównych szlakach w 18 jednostkach pływających. Na tym spływie spotykają się założyciele drużyny i najstarsi stażem instruktorzy z obecną kadrą instruktorską oraz najmłodszymi zastępami Jungów. Drużyna zdobywa I miejsce w klasyfikacji „Za najlepszy styl i fason”. 10 członków zdobywa odznakę OSW.

Akcja letnia jest również bardzo bogata.

W czerwcu odbywa się spływ wioślarski rzeką Rudą – 6 osób.

W lipcu główny spływ drużyny rzeką Pilicą – 30 osób.

Zastęp Baszta płynie rzekami Barcz-Odra na trasie Milicz-Głogów, druhowie J. Szymura i K. Krakowczyk spływają rzeki Biebrza-Narew na odcinku Sztubin-Łomża. W sierpniu czterech druhów pod wodzą dh. K. Krakowczyka płynie rzeką Łebą na trasie Lębork-Łeba. W Morskiej Akcji Szkoleniowej bierze udział liczna reprezentacja. Dh. Z. Łukaszczyk na s/y MAS płynie w rejsie pełnomorskim po morzu bałtyckim. W rejsach po Zatoce Gdańskiej bierze udział 12 osób.

Wrzesień tego roku to wielkie wydarzenie w życiu drużyny. Uczestniczy ona bowiem w obchodach 50-lecia Hufca Żory i wręczeniu sztandaru Hufca. W tym samym czasie kończy się akcja „Bohater” i drużyna zostaje 90. Harcerską Drużyną Wodną im. dh. Władysława Morgały.

W pierwszych dniach października drużyna bierze udział w Jesiennym Spływie Wiślanym rzeką Pszczynką od Pszczyny do Bierunia. Ten wspaniały rok kończy się naborem nowych chętnych do pracy w drużynie.

ROK 1984

Rok ten, okazał się dla drużyny rokiem bogatym w wydarzenia. Jej członkowie aktywnie udzielali się w różnego typu imprezach, począwszy od małych spływów, a skończywszy na wielkich rejsach dalekomorskich.

W nowy rok drużyna weszła z nowym drużynowym. 3 marca nastąpiło uroczyste przekazanie komendantury drużyny dh. Krzysztofowi Krakowczykowi przez zrzekającego się swojej funkcji dh. Z. Łukaszczyka.

Maj przyniósł dwie imprezy. Pierwszą z nich był III Rajd Szlakiem Powstań Śląskich, zorganizowany jak co roku przez dh K. Krakowczyka. Wieża Spadochronowa w Katowicach to miejsce rozpoczęcia, zaś Góra św. Anny miejscem zakończenia rajdu.

W dniach od 14 do 20 maja, drużyna spłynęła cztery szlaki w ramach chorągwanego OSW. W spływie wzięło udział dwudziestu ośmiu uczestników, którym udało się zająć pierwsze miejsce w harcerskim współzawodnictwie międzydrużynowym.

Na kończącym wiosenną przygodę apelu, pod pomnikiem powstańców, u stóp Góry św. Anny sześciu druhom naszej drużyny zostały wręczone odznaki OSW, które świadczyły o spłynięciu przez nich trzech głównych szlaków wodnych tej chorągwianej imprezy.

Bug to rzeka, którą drużyna wybrała do spłynięcia w ramach Amar – lato '84. 2 lipca, komendant spływu Jan Szymura, zebrał 26 spływowiczów w Niemirowie, aby wyruszyć w wioślarski rejs po jakże egzotycznej dla nas rzece. Po dwudziestu dniach włości, drużyna zakończyła akcję żeglowaniem po J. Zegrzyńskim.

Oprócz wypoczynku, część członków wodnej braci żorskiej, brało udział w żeglarskim szkoleniu. W tym roku, obóz żeglarski odbywał się w malowniczo położonym, wśród gór Beskidu Żywieckiego Zarzeczu. Dziesięć kursantów udało się zdobyć tam stopień żeglarza jachtowego, jednemu zaś stopień sternika.

Tak przygotowani harcerze wyruszyli w morze. 12 z nich pływało po Zatoce Gdańskiej.

Na rejsy pełnomorskie wypłynęli:

- dh K. Krakowczyk na s/y „Zawisza Czarny” do Montrealu w Kanadzie.
- dh Z. Łukaszczyk na s/y „Zawisza Czarny” po Wielkich Jeziorach Ameryki Północnej.

Oba rejsy odbywały się w ramach Operacji Żagiel '84.

Dh R. Rożek w roku 84/85 zdobywał wiedzę w Szkole Pod Żaglami na s/y „Pogoria”, uczestnicząc jednocześnie w rejsie dookoła Afryki.

Dh A. Koczar i dh J. Szymura uczestniczyli w rejsie po Bałtyku na s/y „Zjawa”.

Po tak bogato przeżytych lecie, podsumowaniem wodnej włóczęgi było uczestnictwo w wiślanym spływie jesiennym. W tym roku również został wydany pierwszy informator dobowy „Harcerze wodni sami o sobie”, opracowany przez dh. J. Szymurę, dh. Z. Łukaszczyka, dh. M. Uherka, projekt okładki E. Busk. Z tego informatora dowiadujemy się o strukturze drużyny '84.

inspektor dw zp
retman
drużynowy
przyboczni:

d/s WOPR-u
d/s szkolenia wodnego
d/s programowych
kwatermistrz
wagant
bosman

phm. Z. Łukaszczyk
hm. M. Uherek
pwd. K. Krakowczyk

pwd. D. Waleczek
pwd. Cz. Waleczek
phm. J. Szymura
dh B. Wita
org. A. Cebula
dh B. Koczar

Dla drużyny prestiżowy okazał się udział trzech jej członków w dwóch wielkich imprezach żeglarskich, dh. Ryszarda Rożka w rejsie dookoła Afryki, w ramach Szkoły pod Żaglami na s/y „Pogoria”. Rejs trwał rok. Uczniowie na żaglowcu zdobywali nie tylko wiedzę szkolną, realizując program drugiej klasy liceum ogólnokształcącego, ale także wiedzę o życiu na morzu.

Operacja Żagiel to obiegowa nazwa Międzynarodowych Regat Żaglowców Treningowych (International Sail Training Races), organizowanej przez brytyjskie stowarzyszenie The Sail Training Association. W roku 1984 s/y „Zawisza Czarny” reprezentował polską banderę w tej międzynarodowej imprezie żeglarskiej. Na jego pokładzie znaleźli się harcerze żorskiej drużyny wodnej: dh K. Krakowczyk (I etap Gdynia-Montreal) i dh Z. Łukaszczyk (II etap Wielkie Jeziora Ameryki Północnej).

Rejs ten zapadł w pamięci nie tylko dh. Krzysztofa, ale także wszystkich naszych wodniaków, którzy gratulowali mu nagrody specjalnej przyznanej przez Międzynarodowy Komitet Regatowy

dla „Zawiszy Czarnej”, za udział w akcji ratowniczej wypadku jachtu „Marques”, który startował również w regatach w ramach Operacji Żagiel.

Kapitan s/y „Zawisza Czarna” Jan Sauer tak pisze w swoim oświadczeniu z dnia 4 czerwca:

„...Nazwa jachtu »Marques«, bandera brytyjska. Zbudowany w 1917 roku. Typ – bark trzymasztowy. Długość 88 foot (w stopach). Załoga liczyła dwadzieścia dziewięć (29) osób (według relacji I oficera). Uratowanych przez »Zawiszę Czarnej« ośmioro (8), wyłowione jedne zwłoki... Tragedia wydarzyła się około godziny 04.15, 3 czerwca, po zmianie wachty. Uratowali się tylko żeglarze, którzy byli w tym czasie na pokładzie, plus dwie osoby wachty, która skończyła służbę. Jacht tonął około pół minuty (30 sekund) – wg relacji I oficera z »Marquesa«...”

ROK 1985

25 stycznia na uroczystej zbiórce funkcję drużynowego przejmują phm Jan Szymura. Jest to już piąty z kolei drużynowy 90. HDW, który przez kolejny rok czuwał nad działalnością żorskich harcerzy wodnych.

Sprzęt wodny, to najważniejszy czynnik pozwalający na egzystencję wodnej drużynie. Dlatego też, ferie zimowe zazwyczaj były przeznaczane na prace skutnicze.

W lutym zostało zorganizowane zimowisko skutnicze w Harcerskim Ośrodku Wodnym w Wiśle Wielkiej. Zbudowano tam trzy kanadyjki dwójki i skorupę czółna.

Nie zabrakło też nas w kolejnym, XXIII Odrzańskim Spływie Wiosennym, organizowanym w dniach 13.05. – 19.05. Zostały wówczas spłynięte przez dwudziestu siedmiu uczestników, trzy główne szlaki spływowe. W rywalizacji drużynowej zajęliśmy trzecie miejsce, a pięciu członkom drużyny wręczono sumiennie wypracowane trzyletnim uczestnictwem w OSW odznaki. Ich sym-

bolika (pół kotwicy splecionej z orłem i wrysowaną sylwetką czołgu), ma przypominać młodzieży o jednym z celów spływu – uczczeniu pamięci poległych w Powstaniach Śląskich (1919, 1920, 1921).

Harcerze wodni w swej działalności starali się poznawać i kultywować historię regionalną. Jej wyrazem były coroczne Rajdy Szlakiem Powstań Śląskich, organizowane przez żorską brać harcerską. Ich głównym inicjatorem był dh K. Krakowczyk. W roku 1985 odbył się już czwarty pieszy rajd, który jak tradycja nakazywała rozpoczynał się pod Wieżą Spadochronową w Katowicach.

W jednej z kronik rajdu znajduje się następujący opis:

„...Na terenie miasta Zdzeszowic, nie daleko Zakładów Koksowniczych im. Powstańców Śląskich, znajduje się pomnik ku czci powstańców. Jest to chyba najpiękniejszy pomnik na całej naszej trasie. Jest wspaniale usytuowany. Na dużym placu w centrum są schody marmurowe, które wiodą w górę, a na szczycie znajduje się statua wojownika, powstańca śląskiego. Jest on wyrzeźbiony w kamieniu na wysokości 4 m. Za nim potężne koło. Na placu umieszczone są trzy orły, jak gdyby symbolizowały okres trwania trzech kolejnych powstań. Pomnik ten zrobił na nas ogromne wrażenie, byliśmy zachwyceni.”

Latem drużyna pod czujnym okiem aż trzech komendantów: J. Szymury, A. Koczara, K. Krakowczyka spłynęła trzy rzeki: Czar-ną Hańczę, Nettę i Biebrzę. Ogółem trasa liczyła około 200 km. Spływ realizowany był w podobozach. Jeden z nich stanowili jun-gowie – młodszoszkolni harcerze wodni, drugi harcerze starsi, uczniowie żorskich szkół ponadpodstawowych.

Tradycyjny chrzest z nadaniem żeglarskich imion nowo wcielo-nym członkom drużyny, zakończył tę kolejną letnią przygodę, pozwalającą poznać jej uczestnikom przepiękne, a zarazem nie-dostępne zakątki Polski.

W tym roku nie zabrakło nas również w akcji MAS (Morska Akcja Szkoleniowa). Tradycyjnie na przełomie sierpnia i września odbył się rejs po Zatoce Gdańskiej, w którym wzięło udział pięć osób.

W rejsie po Bałtyku na s/y „Zjawa IV” pływali Andrzej i Bogdan Koczar. Dh K. Krakowczyk uczestniczył w rejsie do Rotterdamu.

Ważnym wydarzeniem dla drużyny było utworzenie w tym roku zespołu muzycznego o dźwięcznej nazwie „Miondze”. W skład zespołu wchodził: A. Cebula, B. Wita, M. Dubiel, P. Bła-ski, R. Rożek, W. Dyrda, Z. Krówka.

20 kwietnia wzięli udział w I Harcerskim Festiwalu Marynistycznym w Bytomiu, gdzie zajęli I miejsce w konkursie „Shanty”.

W odbywającym się w lipcu III Przeglądzie Piosenki Żeglar-skiej „Tratwa” w Katowicach, zespół „Miondze” zajął III miejsce.

ROK 1986

Muzyka dla wodniaków to ważny element integrujący wszystkich jej członków. Żadna zbiórka, ognisko czy spływ nie mogły się odbyć bez gitary i śpiewników. Oprócz tradycyjnych pieśni harcerskich największą popularnością cieszą się do dziś songi żeglarskie, czyli shanty. Ich brzmienie w dawnych czasach pomagało w pracy żeglarzom w ciężkich pracach na jachcie. Dziś są okazją do umilenia spotkań, a także uaktywnienia twórczych możliwości wielu członków drużyny.

Nowy rok właśnie przyniósł wiele okazji dla zaprezentowania muzycznych talentów żorskich wodniaków.

W lutym zespół „Miondze” brał udział w V Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Żeglarskiej Shanty '86 odbywającym się jak co roku w Krakowie. W tegorocznym festiwalu wyróżnienie za najcieplejszy głos otrzymał Wojtek Dyrda.

Ten sam zespół wziął również udział w IV Przeglądzie Piosenki Żeglarskiej „Tratwa” '86, który zgodnie z tradycją odbywał się w listopadzie w katowickiej Filharmonii. H. Joško, Z. Tkocz, A. Cebula, B. Wita – reprezentanci zespołu zajęli wówczas II miejsce.

O tym, że muzyka żeglarska wciągała coraz więcej ludzi, świadczy fakt utworzenia nowego zespołu „Shanties '86” w składzie: W. Dyrda, Z. Krówka, M. Dubiel, A. Cebula, B. Wita.

Warto też wspomnieć, że dziś najaktywniejszy chyba muzyk żorskiej drużyny B. Wita, kontynuuje swoją muzyczno-artystyczną działalność w zespole folkowym „Carantuohill”.

Jak zwykle maj to dla drużyny okres pierwszych harcersko-wodnych imprez. Od 12.05. do 18.05. trwał XXIV OSW, w którym na trzech szlakach płynęło dwudziestu pięciu harcerzy, zajmujących czwarte miejsce. Zdobytych odznak – dwie. Od 24.05. do 27.05. trwał V Rajd Szlakiem Powstań Śląskich, tym razem połączony z rozpoczęciem sezonu nawigacyjnego '86. Organizatorami byli dh K. Krakowczyk i dh Z. Łukaszczyk. Z tej okazji wydali oni kolejny informator dobowy 90. HDH „Harcerze wodni sami o sobie” – wydanie II uzupełnione.

Akcja Małych Akwenów i Rzek to popularny Amar, o którym wodniacy śpiewali tak:

„Amar, Amar oto okrzyk nasz,
Amar, Amar już to hasło znasz...”

Drużyna zaś w nowym roku postanowiła poznać kolejne rzeki: Kwisę – Bóbr. Spływ trwał od 31.06. do 21.07. Organizatorem a zarazem komendantem był nowy drużynowy dh A. Koczar.

W ramach akcji Amar drużyna realizowała program harcerskich drużyn wodnych, którego celem oprócz zapoznawania młodzieży z nieznanymi zakątkami kraju, było wdrażanie im wiedzy o wioślarstwie i żeglarskiej dyscyplinie. Wyrabiano też takie sprawności jak samodzielność, hart ducha, umiejętności organizacyjne i humor. Tym razem w 160 km spływie swoje charaktery szlifowało dwudziestu pięciu młodych ludzi.

Na górką rzekę Dunajec wybrali się dwaj druhowie: J. Szymura i Cz. Waleczek, by zmagać się z jej prądami na 60-cio kilometrowym odcinku. Tym samym potwierdzając swój udział w Ogólnopolskim Spływie Kajakowym.

Harcerski Ośrodek Wodny (HOW) w Wiśle Wielkiej od lat był miejscem szkolenia żeglarskiego. Od 13.07. do 15.08. trwał tam kurs sterników jachtowych, po którym drużyna wzbogaciła się o nowego sternika.

MAS '86 to kolejne rejsy członków drużyny. Po Zatoce Gdańskiej pływało sześć osób na s/y „Wigry”. Kapitanem rejsu był s.j. pu Jan Szymura. Na Bałtyk wypłynęli: M. Krzanowski i Z. Krówka na s/y „Iskra”.

Żorscy wodniacy starali się być również aktywni zimą. Okres ten wprawdzie nie sprzyja imprezom na wodzie, lecz góry do tego celu są doskonałym miejscem.

Nowy drużynowy A. Koczar, miłośnik nie tylko wody ale i gór, postanowił realizować harcerskie wychowanie właśnie w górach i to zimą. W grudniu zorganizował harcerskie podchody na „Chrobaczej Łące” w Beskidzie Śląskim. Zorganizowano też szereg wyjazdów na narty, by uaktywniać nie używane latem mięśnie nóg.

ROK 1987

Ukazuje się kolejny Informator '87 „Harcerze wodni sami o sobie”, opracowany przez dh J. Szymurę.

Struktura 90. HDW im. Władysława Morgały w Żorach w roku 1987:

retman drużyny	hm. Z. Łukaszczyk
drużynowy	pwd. A. Koczar
przyboczni:	
d/s programowych	pwd. K. Krakowczyk
d/s szkolenia	pwd. Z. Krówka
d/s WOPR-u	pwd. J. Koper
bosman	pwd. R. Godek
Instruktorzy Rady Drużyny	
pwd. D. Waleczek	pwd. Cz. Waleczek
pwd. A. Piontek	pwd. A. Cebula
pwd. M. Czaja	pwd. A. Krzanowski
pwd. K. Zając	pwd. A. Piątek
phm. J. Szymura	pwd. B. Konsek
pwd. B. Koczar	pwd. M. Szick
pwd. Z. Krówka	

Drużyna działała w oparciu o lokalny akwen „Śmieszek”. Posiadała wówczas 3 kanadyjki czwórki, 5 kanadyjek dwójek, 1 „Wydrę”, sprzęt biwakowy oraz ratunkowy.

Woda i muzyka, muzyka i woda, hasło to mogłoby być przewodnim hasłem charakteryzującym działalność żorskich wodniaków. I tak, w ramach jego realizacji już od kwietnia było słychać muzykowanie zespołu „Miondze” na Harcerskim Festiwalu Marynistycznym w Bytomiu, w składzie H. Joško, B. Wita, A. Cebula.

W październiku odbyły się pierwsze „Żorskie Spotkania z Piosenką Żeglarską – SARI”. Organizatorami tej imprezy byli Adam Cebula i Bogdan Wita, którzy tworząc jej oblicze wytyczyli sobie główny cel – zabawa dla wykonawców i widzów, odchodząc tym samym od festiwalowej rywalizacji o zajęcie miejsc, wyróżnień i nagród.

Oprócz zaproszonych gości, na scenie żorskiego MOK-u, bo tam miało miejsce to wielkie muzyczne wydarzenie, wystąpiły dwa zespoły 90. HDW: znany już wcześniej „Miondze” (kończący swoją działalność) i zupełnie nowo powstały zespół „Dno” działający do 1989 roku. Tworzyli go: P. Krówka, Z. Krówka, G. Karnas, Sz. Kaźmierczak, Z. Kąkol.

Wzięli oni również udział w V Przeglądzie Piosenki Żeglarskiej „Tratwa” odbywającego się w dniach 13-14 listopada w Katowicach.

Śpiew i muzyka nie opuszczały harcerzy również na szlakach wiosenno – letnich przygód. 2 maja rozpoczął się V Rajd Szlakiem Powstań Śląskich. Był to zarazem ostatni rajd po ziemi śląskiej, którego trasa wiodła przez Katowice, Chorzów, Bytom, Rybnik, Koźle, Strzelce Opolskie, by zakończyć się w Zdieszowicach. Wzięło w nim udział 60 harcerzy wodnych i lądowych.

Zdzieszowice to miasto znane wodniakom już od dawna. Przyczyną tego były coroczne spływy odrzańskie, których punktem docelowym były właśnie Zdieszowice, gdzie Komenda Chorągwi w Katowicach organizowała dwudniowy biwak dla wszystkich drużyn harcerskich biorących udział w OSW.

W tym roku, 90. HDW spłynęła do zdieszowickiego obozu z czterech szlaków. Poza trzema głównymi, spłynięto szlak Rafała Urbana rzeką Osobłogą, gdzie komodore szlaku był pwd. A. Koczar.

OSW trwało od 18 do 23 maja i wzięło w nim udział czterdziestu dwóch harcerzy z Żor, którym udało się zająć czwarte miejsce w rywalizacji harcerskich drużyn wodnych.

Lato dla wodniaków to okres najintensywniejszych działań. Jest to czas wypróbowania umiejętności i wiedzy zdobywanej zimą, a także próba wytrzymałości dla sprzętu.

Tym razem zostały zorganizowane dwa spływy. Pierwszy, w lipcu rzeką Drwęcą. Trasa wiodła przez Kanał Elbląski, Drwęcę, Wisłę do Torunia. Spłynięto około 150 km wodnej drogi. Organizator i komendant spływu dh A. Koczar.

„Mazury '87”, to druga impreza wodna lata. Organizatorami byli: K. Krakowczyk i Z. Krówka, którzy dla 26 uczestników przygotowali spływ rzeką Krutynią połączony z obozem żeglarskim po J. Mazurskich. Czas trwania od 26.07. do 15.08.1987 roku.

W morze wybrały się dwie osoby M. Krzanowski na s/y „Iskra” pływał po Bałtyku, zaś B. Koczar popłynął do Szwecji na s/y „Zjawie”.

W październiku następuje przekazanie drużyny nowemu drużynowemu, którym został pwd. Bogdan Koczar. Nowy drużynowy nie zapomniał też o swoich podopiecznych i zimą, wspomagany przez „starego”, zorganizował ponownie wypad w góry na „Chrobaczą Łąkę”, a także tradycyjne już wyjazdy na narty.

ROK 1988

90. Harcerska Drużyna Wodna rozpoczęła trzynasty rok działalności, w którym doszło do poszerzenia jej struktury organizacyjnej.

W styczniu, w oparciu o bazę dziewięćdziesiątki, została utworzona nowa drużyna wodna. Otrzymała ona nazwę 119. Młodszoharcerskiej Drużyny Wodnej Yunga i rozpoczęła swoją działalność przy Szkole Podstawowej nr 4 w Żorach. W jej skład wchodził uczniowie piątej klasy SP i liczyła sobie dwudziestu czterech członków. Założycielem a zarazem dryżynowym był dh K. Krakowczyk, wspierany przez dh. Z. Krówkę i dh K. Żak.

Celem działalności tej drużyny było szkolenie i przygotowanie bardzo młodych ludzi, będących jeszcze uczniami szkoły podstawowej, do przyszłej żeglugi po wodach śródlądowych i wielkich morzach. Do tradycji już należało szkolenie yungów, czyli najmłodszych wodniaków. Jednym z nich był przecież dh R. Rożek, który od pierwszych klas podstawówki wychowywał się w wodnej drużynie, a jako uczeń drugiej klasy liceum popłynął w rejs z kpt. K. Baranowskim.

Fakt ten świadczy więc o celowości wdrażania młodych, chętnych ludzi do żeglarstwa. Nowo powstała drużyna starała się realizować te cele.

W czasie ferii zimowych, trwających od 31.01. do 08.02., zostało zorganizowane zimowisko marynistyczne w Gdyni. Tam młodzi harcerze mogli bezpośrednio zetknąć się z kulturą morską. Już samo obcowanie z morzem, wycieczki do portów i zwiedzanie muzeów morskich umożliwiało realizację zaplanowanych celów. Druh drużynowy dla swoich yungów na przełomie lipca i sierpnia (31.07.-21.08.), zorganizował obóz harcerski „Rajgród '88”, połączony ze spływem Czarną Hańczą. W ten sposób zrealizował jednocześnie szkolenie harcerskie i wioślarskie.

W tym samym czasie trwał spływ rzeką Pasłęką, w którym uczestniczyli członkowie 90 HDW, a komendantem był dh B. Koczar.

Koło Ligi Morskiej to druga, nowa organizacja wodniacka, która powstała i działała na bazie dziewięćdziesiątki. Ligę założono przy Zespole Szkół Budowlano-Usługowych w Żorach. Do jej czołowych członków należał dh P. Szwarz, który wraz z pozostałymi ligowcami uczestniczył w akcjach wodnych organizowanych przez 90. HDW.

Tegoroczna Morska Akcja Szkoleniowa to trzy rejsy pełnomorskie i jeden zatokowy. Na s/y „Amar” po Zatoce Gdańskiej pływało sześć osób, ich kapitanem był dh Jan Szymura. Dh M. Krzanowski wypłynął dwukrotnie na Bałtyk na s/y „Rutkowski” i s/y „Zawisza Czarny”. Clamaret we Francji stało się docelowym portem uczestników rejsu na s/y „Zjawie”. Byli nimi dh J. Szymura, dh A. Koczar i dh Z. Łukaszczyk. Przeplłynęli oni 1088 Mm i odwiedzili porty w Niemczech, Anglii i Francji. Zawinęli również do Helgolandu.

Bardzo aktywnie udzielał się na estradach festiwalowych żorski zespół „Dno”. Zaznaczył swój udział w Festiwalu Mini Shanty w Wodzisławiu Śląskim, trwającym od 8 do 10 kwietnia. Uczestniczył w IV Harcerskim Festiwalu Marynistycznym w Bytomiu, w dniach 9-10 kwietnia. Zajął II miejsce w Spotkaniach z Piosenką Żeglarską „Kubryk” w Łodzi – maj ’88. Od 08.07. do 10.07. brał udział w III Bałtyckim Festiwalu Piosenki Morskiej Gdynia ’88. W październiku wystąpił w imieniu gospodarzy II Spotkań z Piosenką Żeglarską „Sari ’88”. Brał udział w katowickiej „Tratwie”, czyli VI Przeglądzie Piosenki Żeglarskiej „Tratwa ’88”.

Zbudowano trzy nowe kanadyjki dwójki. Prace prowadzono w garażu na ul. Garncarskiej. Inicjatorami budowy byli dh A. Koczar i dh R. Godek. Forma kanadyjek pochodziła z HOW-u, aby ją otrzymać pracowano przy remoncie piwnic w budynku harcerskiego ośrodka.

ROK 1989

W lutym 119. Młodszoharcerska Drużyna Wodna „Yunga” organizuje kolejne Zimowisko Marynistyczne w Gdyni. W dniach od 30 stycznia do 10 lutego 20 młodych harcerzy wodnych przechodziło żeglarskie szkolenie. W kronikach Dzieci Wodne, bo tak siebie nazwali, opisali miejsca zwiedzane, a także wrażenia wywołane spotkaniem z Gdańskiem i jego zabytkami.

„Tutaj spędziliśmy jedno z najpiękniejszych dni naszego życia. Mnóstwo wycieczek i nowych znajomości na pięknej i trzeba przyznać wyjątkowo czystej Ziemi Gdańskiej, długo jeszcze pozostaną w naszej pamięci.” – to fragment krótkiego zapisu, pochodzącego z jednej z kronik tego zimowiska.

Od 23 do 25 lutego trwał VIII już Ogólnopolski Festiwal Piosenki Żeglarskiej „Shanty '89” w Krakowie. Żorski zespół „Dno” zaprezentował się na tej ogólnopolskiej imprezie. Wziął również udział w Spotkaniach z Piosenką Żeglarską „Sari” w Żorach.

W maju odbył się kolejny Odrzański Spływ Wiosenny. Dziesięcioosobowa grupa żorskich harcerzy pod komendą dh. Z. Krówki spłynęła rzekę Rudę i Odrę, by skończyć spływ tradycyjnie już w Zdieszowicach.

90. HDW zorganizowała w dniach od 30 czerwca do 21 lipca spływ rzeką Wdą i Wisłą. Komendantem 25 osobowej grupy harcerzy był dh A. Koczkar. Ich trasa zaczynała się w Lipuszu, kończyła zaś w Grudziądzu.

Yungowie z 119-ki, pod komendą dh. drużynowego K. Krakowczyka w sierpniu, popłynęli na spływ rzeką Wisłą. Przełynęli oni odcinek królowej polskich rzek wiodący od Sandomierza do Warszawy. W spływie uczestniczyli też członkowie Ligi Morskiej. Był to jak dotąd najliczniejszy spływ. Liczba uczestników wynosiła 46 osób.

Zorganizowano również kurs żeglarski, w którym uczestniczyło 12 osób. Tym razem odbył się on w ośrodku żeglarskim „Stodoły” leżącym nad akwenem wodnym Elektrowni Rybnik.

W październiku odbywają się już IV Spotkania z Piosenką Żeglarską „Sari '89”. Ta muzyczna impreza staje się największym wydarzeniem kulturalnym Żor. Zaczynają w niej uczestniczyć

największe sławy piosenki żeglarskiej. Przybywają aby zaśpiewać „Stare Dzwony”, „4 Refy”, „Smugglersi”, „Krewni i Znajomi Królika”, Andrzej Korycki, Jurek Porębski, Ryszard Muzaj i wielu innych. Zawdzięczamy to organizatorom imprezy B. Wicie i M. Kuśce, wodniakom stawiającym swoje żeglarskie kroki w 90. HDW. Na festiwal udało im się przyciągnąć bardzo wielu młodych ludzi i dzięki temu zainteresować ich tematyką marynistyczną, co w rezultacie powiększyło liczebność wodniackiej drużyny.

ROK 1990

Koniec lat osiemdziesiątych i początek dziewięćdziesiątych to okres burzliwych przemian w Polsce. To czas realizacji postanowień okrągłego stołu i rozpadu starego, komunistycznego systemu politycznego w naszym kraju. Harcerstwo również przechodziło wewnętrzną reorganizację. 90. Harcerska Drużyna Wodna przeżywała kryzys organizacyjny.

Młodzież nie dała za wygraną i mimo wielu trudności zazna-
czyła swoje uczestnictwo w Odrzańskim Spływie Wiosennym. Pięć
kanadyjek dwójek sforsowało rzekę Rudę, pod komendą dh.
Z. Krówki.

W lipcu dh K. Krakowczyk i dh J. Szymura zebrali dwudzie-
stopięć osobową grupę i popłynęli rzeką Wdą z Lipusza
do Tlenia. Ta trzytygodniowa impreza świadczyła o tym, iż wo-
dniackie tradycje w środowisku żorskim nie zginą. Dopóki
istnieje wspomnienie świetnych czasów 90 HDW i akwen wodny
„Śmieszek” z hangarem wypełnionym sprzętem wodnym, a tak-
że chęci działania i przeżywania żeglarskiej przygody, dopóty har-
cerska drużyna będzie istnieć.

Głównymi inicjatorami wszelkich akcji wówczas i krzewicielami wodno – harcerskiej idei byli dh K. Krakowczyk, dh J. Szymura i dh. Z. Krówka – ówczesny drużynowy.

W lipcu również dh K. Krakowczyk zorganizował kolejny obóz – „Stacze '90”, połączony ze spływem Czarną Hańczą, o której w programie spływu pisze tak: „Czarna Hańcza jest lewym dopływem Niemna. Długość 140 km (150 km w granicach Polski). Jej wody płyną przez Pojezierze Suwalsko-Augustowskie. Szlak Czarnej Hańczy zaliczany jest (m. in. przez J. Kurana – wybitnego znawcę wszystkich tras kajakowych w Polsce) do najbardziej malowniczych, a równocześnie trudnych w górnym biegu, pominiętym przez nas.”

W tym roku udało się też dh. B. Wicie i dh Z. Krówce zorganizować kolejne IV Spotkania z Piosenką Żeglarską „Sari '90”. Warto wspomnieć, że nazwa festiwalu „Sari”, to średniowieczna nazwa miasta Żor.

Historia dla harcerzy zawsze stanowiła cenne źródło wiedzy, dlatego o niej nie zapominano. Gawęda przy ognisku, wspomnienie przeszłości, zwiedzanie zabytków przy wodnych szlakach to nieodłączne atrybuty towarzyszące młodym ludziom uczestniczącym w życiu drużyny wodnej. Spływy odrzańskie, rajdy, a teraz muzykowanie miały na celu zachowanie w pamięci ważnych wydarzeń historycznych i rozwijanie nowych zainteresowań młodzieży. Cel ten zawsze był odnotowywany w programach imprez drużyny. A oto fragment programu z akcji letniej zorganizowanej przez 119. Młodszo-harcerską Drużynę Wodną „Yunga” przy KH Żory, „Rajgród '88”:

„Tematy spotkań wieczornych.”

- 02. 08. – „Warmia i Mazury” – „Pojezierze Suwalskie” – walory krajoznawczo-turystyczne regionu. Rys historyczny.
- 03. 08. – Ceremoniał rozpalania ognisk harcerskich. Zwyczaje i obrzędy harcerskiego kręgu.
- 04. 08. – „O syrenach i potworach morskich” – wierzenia i przesady marynarskie.

07. 08. – „Na święty bój...” – ognisko poświęcone rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego.
11. 08. – Harcerskie tradycje żeglarskie (wspomnienie o dh. Pawle Krawczyku).”

To tylko urywek jednego z obozowych programów, a imprez było wiele.

Od 23.07. do 09.09. na morzu przebywał dh G. Karnas. Na s/y „Zawisza Czarny” przepłynął on trasę: Gdynia–Amsterdam–Gdynia.

ROK 1991

Udział drużyny w Odrzańskim Spływie Wiosennym – maj, komendant dh Z. Krówka, 10 uczestników, 5 łodzi.

Zorganizowano dwukrotny spływ rzeką Pilicą. Pierwszy realizowany był na odcinku Koniecpol–Inowłódz, prowadzony przez dh. J. Szymurę. Trwał od 25.06. do 08.07. Liczył 25 uczestników.

Drugi był akcją zorganizowaną przez 119. Młodszoharcerską Drużynę Wodną „Yunga”. Trwał od 23.07. do 05.08., a trasa wiodła od Maluszyna do Spały. Kadre stanowili: dh K. Krakowczyk, dh Z. Krówka, dh P. Szwarc. Spłynięto wówczas 120 km wodnej trasy.

Od 24 do 26 października trwało V Spotkanie z Piosenką Żeglarską „Sari ’91”. W sierpniu dh G. Karnas na s/y „Zawisza Czarny” odbył rejs na trasie Delfzil – Kilonia.

ROK 1992

Od 9 do 16 lutego trwało w Gdańsku III Zimowisko Marynistyczne, tradycyjnie już zorganizowane przez 119. Młodszoharcerską Drużynę Wodną „Yunga”.

W maju po raz pierwszy wzięto udział w Ogólnopolskim Spływie Kajakowym rzeką Skawą. Spływ został zorganizowany przez Śląski Klub Turystyki Kajakowej „Neptun” w Żorach. Tradycyjnie rozpoczynał się w piątek wspólnym ogniskiem.

Sobota zaś była dniem spływowym, trasa rozpoczynała się w Suchej i kończyła po 50 km w Zembrzycach-Czartak-Zatorze, położonym w Beskidzie Sądeckim. Uczestnicy otrzymali Puchar Urzędu Miasta w Zatorze dla najmłodszej drużyny XXII OSK „Skawa '92”.

W czerwcu 90. HDW uczestniczyła w III już spływie OSK „Ruda ’92”. Harcerze zajęli II miejsce w sportowej rywalizacji kajakowej. W nagrodę otrzymali puchar i dyplom, który odebrał dowódca żorskiej grupy dh Z. Krówka.

Latem odbył się dwuetapowy spływ rzeką Wartą. Oba etapy zorganizowane i prowadzone były przez dh. Z. Krówkę i dh. J. Szymurę. Pierwsza część trwała od 29 czerwca i wiodła od Poraju do Działoszyna. Po spłynięciu 120 km odcinka rzeki przez 21 uczestników nastąpiła wymiana obsad łodzi. Rozpoczął się drugi etap spływu, który trwał od 14.07. do 30.07. Wyruszone z Działoszyna i po spłynięciu 170 km zakończono spływ w Uniejowie.

Stacze koło Elku, to miejsce obozu harcerskiego zorganizowanego w sierpniu przez dh. K. Krakowczyka, a uczestniczyli w nim członkowie 119. HDW „Yunga”.

Na rybnickim „morzu”, czyli zalewie wodnym Elektrowni Rybnik, 10 harcerzy wzięło udział w obozie żeglarskim na stopień żeglarza jachtowego.

Nowi żeglarze w sierpniu wypłynęli w rejs po Zatoce Gdańskiej. Jachtem s/y „Amar” dowodził dh A. Koczar. Druga załoga w tym samym czasie pływała pod komendą dh. J. Szymury na s/y „Wawer”.

Wypłynięto również w morze. W pełnomorskim rejsie na s/y „Helikonie” uczestniczyli dh A. Koczar i dh P. Krówka. Dopłynęli oni wówczas na Bornholm.

VI Spotkania z Piosenką Żeglarską „Sari” odbyły się tradycyjnie w październiku. Organizatorami byli dh B. Wita i dh Z. Krówka.

ROK 1993

Trzon 90. HDW zawsze stanowili uczniowie I LO im. K. Miarki w Żorach, a uczniowie innych szkół uzupełniali jej szeregi. Nowy drużynowy dh J. Koczar, jest właśnie uczniem tej szkoły, a swoją funkcję sprawuje już od trzech lat. Tym razem młodzież znalazła nowego opiekuna. W 1993 r. rozpoczęła działalność przy Miejskim Ośrodku Kultury w Żorach. Z ramienia MOK-u jej opiekunami stali się dh J. Szymura i dh Z. Krówka. Drużyna zaś bezpośrednio podlegała Komendzie Hufca, którego komendantem został członek 90. HDW dh Radosław Godek.

Dzięki takiemu protektoratowi drużyna mogła dalej organizować nowe akcje wodne i prowadzić szkolenie żeglarskie.

Od 15.05. do 17.05. wodniacy żorscy po raz drugi wzięli udział w Ogólnopolskim Spływie Kajakowym rzeką Skawą. Dowódcą żorskiej drużyny był dh Z. Krówka, a jego podopiecznym udało się zająć I miejsce w kajakowej rywalizacji.

W czerwcu również dzięki inicjatywie dh. Z. Krówki popłynięto z klubem kajakowym „Neptun” na spływ rzeką Rudą. Zmagając się z trudnymi warunkami pogodowymi dopłynięto do Kuźni Raciborskich, by tam zakończyć tę weekendową przygodę. Na kończącym spływ apelu, drużynie wręczono puchar za zajęcie II miejsca w rywalizacji kajakowej.

Warto przy okazji wspomnieć, że do tradycji drużyny należała organizacja tzw. „wykapek”, czyli sobotnio-niedzielnych spływów. Najczęściej płynięto rzeką Rudą, która przepływa przez Żory, ale atrakcyjną była również rzeka Pszczyńska, przepływająca przez malowniczo położone tereny lasów pszczyńskich.

Takich imprez ma drużyna na swoim kacie wiele. Niestety, ich zliczenie jest niemożliwe.

Nie prowadzono bowiem takiej rejestracji, pamięć zaś zawodzi. Dla uczestników „wykapek” jednak nie ważna była liczba, ale przygoda i chęć zmagania się z wodami mało spokojnych rzek.

Dh Z. Krówka i dh J. Szymura latem zorganizowali spływ rzekami Nidą-Wisłą. Dwustukilometrowa trasa wiodła od Motkowic w woj. kieleckim do Sandomierza.

Wrażenia uczestników zostały opisane w „Gazecie Żorskiej”.
A to fragment relacji:

„...Powszedni dzień spływowy rozpoczynał się wspólnym posiłkiem. Po krótkiej mowie komendanta, pełnej rad „ojcowskich”, wyruszyliśmy w trasę. Rzeka Nida i Wisła nie należą do najtrudniejszych, aczkolwiek zdarzały się „małe atrakcje” (jazy, mosty,

progi itp.)... Uczestnicy spływu z łezką w oku powracali do domu. Dwa tygodnie wspólnej pracy i zabawy zacieśniło więzy między nimi...”.

O tym, że spływy to główna atrakcja dla wodniaków świadczy fakt, iż w sierpniu zostaje zorganizowany drugi spływ rzeką Wdą. Organizatorem jest dh K. Krakowczyk, a kadrę stanowi niezmordowany dh Z. Krówka. Od 20.08. do 05.09. osiemnastu ludzi pływało po J. Wdzydze i rzece Wdzie.

Starsi wodniacy wyruszyli zaś w morze. S/y „Karlik” to jacht, na którym odbyły się trzy rejsy pełnomorskie. Z Kołobrzegu do Gdyni płynęli dh A. Koczar, dh M. Kaźmierczak, dh M. Kuśka. Kolejny etap stanowiła trasa z Gdyni do Talina. Zaliczono wówczas porty: Helsinki, Wyspy Alandzkie, by zakończyć rejs w Kołobrzegu. Uczestnikiem tego rejsu był dh B. Koczar. W krótkim rejsie ze Szczecina do Kołobrzegu wzięli udział dh J. Szymura, dh A. Koczar, dh Z. Krówka.

W październiku przyszedł czas na muzykowanie. Na sali żorskiego MOK-u, wystąpili z pieśniami żeglarskimi goście VII już Spotkań z Piosenką Żeglarską, których organizatorami byli oczywiście dh B. Wita i dh Z. Krówka.

Żorscy wodniacy zaś, myśleli już o nowych, przyszłorocznych akcjach letnich – rejsach i spływach.

ROK 1994

Pierwszą wodną imprezą w nowym roku, w której uczestniczyli wodniacy 90. HDW był spływ rzeką Skawą, który został zorganizowany przez klub kajakowy „Neptun”. Żorska Drużyna Harcerska zajęła II miejsce w wodnej rywalizacji toczącej się pomiędzy załogami klubowych drużyn.

Od 18 do 19 czerwca trwał kolejny spływ zorganizowany przez Śląski Klub Kajakowy. Odbывał się on rzeką Rudą. Tym razem drużyna Żor zajęła II miejsce, otrzymując tradycyjnie puchar, odebrany w imieniu grupy uczestników przez dh. Z. Krówkę.

Od 31.07. do 14.08. trwał spływ rzeką Wdą. Uczestniczyło w nim 28 harcerzy, a komendantem był dh Z. Krówka.

Na przełomie czerwca i lipca trwał rejs pełnomorski. Na jachcie s/y „Oskard” płynęło sześć osób z Żor: A. Koczar, B. Koczar, M. Kaźmierczak, J. Szymura, M. Kuśka, Z. Krówka. Trasa rejsu wiodła z Kołobrzegu przez porty Niemiec, Holandii do Rouen we Francji, gdzie następowała wymiana załóg.

W październiku odbywają się VIII Spotkania z Piosenką Żeglarską „Sari '94”.

ROK 1995

To już dziewiętnasty rok istnienia i działalności drużyny wodnej w Żorach. Rok ten wzbogacił drużynę o kolejne wydarzenia. Jedne z nich odbywały się już periodycznie i weszły do stałego repertuaru drużyny.

Do takich należy udział w Ogólnopolskim Spływie Kajakowym „Skawa`95”, który odbył się już poraz XXV oraz „SARI”, czyli Żorskie Spotkania z Piosenką Żeglarską, od kilku lat poszerzone o muzykę folk. W tym roku odbyły się one w dniach od 29.09.-01.10. Jej organizatorzy B. Wita i Z. Krówka tym razem zaprosili do Żor oprócz wykonawców pieśni żeglarskich takie sławy jak: Tomasz Szweda, Nocna Zmiana Blusa, Los Kurakas, Warsowia Manta, Hare Kriszna i wielu innych. Ich udział zdecydowanie zmienił oblicze żorskiego muzykowania, a różnorodność prezentowanej muzyki świadczyła o elastyczności wymagającej przecież publiczności żorskiej i otwartości samych organizatorów.

Inne akcje zorganizowane przez członków drużyny to: spływ rzeką Kwisą i Bobrem, spływ rzeką Drawą i rejs pełnomorski po Morzu Śródziemnym.

Spływ rzeką Kwisą (110 km) i Bobrem (11km) został zorganizowany przez dh. J. Koczara w dniach od 6 do 21 lipca. Rozpoczął się w Gryfowie Śląskim – malowniczym miasteczku położonym na Przedgórzu Sudeckim. Wzięły w nim udział 22 osoby, które na rwących rzekach szlifowały swoje charaktery. Wypowiedzieli się na łamach „Nowej Gazety Żorskiej”:

„...Spływ łączy wiele form spędzania czasu – pływanie po rzece, życie obozowe, zwiedzanie ciekawych miejsc i podziwianie przyrody... Na spływie panuje specyficzna atmosfera. Ciężko to wyrazić słowami, po prostu kiedy nadchodzą wakacje pakują worki i jadą...”

I tak można zreasumować to, co pchało wodniaków do działania przez te wszystkie lata istnienia 90. HDW. To coś istniało w nas samych, coś ulotnego i nieuchwytnego powodującego, że co roku harcerze wodnej drużyny wyruszali na wody i to nie tylko na rzeki ale na jeziora i morza.

Drugim spływem zorganizowanym przez 90. HDW był spływ rzeką Drawą. Ze Starego Drawska do Drezdenka, w dniach od 29 lipca do 14 sierpnia pod komendą dh. Z. Krówki i dh. R. Godka płynęło 26 osób.

Morze to żywioł, który co roku przyciągał tych, którzy ukochali wodę.

Wyruszenie w morze stawało się ukoronowaniem wodnej działalności. Wielu wodniakom udało się przeżyć tę morską przygodę. W tym roku udało się to ponownie siedmiu osobom wywodzącym się z wodnej drużyny. Byli to: B. Koczar, A. Koczar, Z. Krówka, M. Kaźmierczak, M. Kuśka, B. Korbeń i A. Piontek, którzy na s/y „Oskardzie” przełynęli trasę morską z Lizbony w Portugalii do Barcelony w Hiszpanii. Odwiedzili porty: Kadyks, Gibraltar, Motril, Baleary.

Pokonując oceaniczne fale zmagali się z silnymi morskimi wiatrami, czasami wiejącymi w sam dziób jachtu powodując, że dopłynięcie do portu stawało się wydłużone i utrudnione. Być może to właśnie powoduje ciągle powroty na morze tych, którzy wypłynęli.

Warto też wspomnieć w tym miejscu o dh. Jacku Ochmanie, który jako jedyny z żorskiej drużyny został zawodowym marynarzem służącym w Polskiej Marynarce Wojennej. Tak więc młodzińcze pasje stały się jego codzienną pracą.

ROK 1996

To już dwadzieścia lat minęło od założenia 90. Harcerskiej Drużyny Wodnej im. W. Morgały działającej na terenie miasta Żor.

Jaki jest stan drużyny w kwietniu 1996 r.?

Pierwszym sukcesem jest to, że drużyna istnieje i rozwija się nadal. Działa nadal przy Miejskim Ośrodku Kultury w Żorach.

Obecnie jej drużynowym jest dh Radosław Godek, który czuwa nad tym, aby zapewnić harcerzom wodnym możliwości działania. Sprawując jednocześnie funkcję Komendanta Hufca Żory, organizuje harcerskie życie wodniakom.

W czasie ferii zimowych zorganizował zimowisko szkutnicze w Wiśle Wielkiej, gdzie zbudowano pięć nowych kanadyjek dwójek, powiększając w ten sposób liczbę sprzętu.

Drużyna na stanie posiada następujący sprzęt:

kanadyjki dwójki	11 sztuk
kanadyjki czwórki	3 sztuki
kanadyjka dwójka z pokładem	1 sztuka
kajaki	4 sztuki
łódź ratownicza	1 sztuka – w trakcie remontu
łódź typu czółno	1 sztuka – do przebudowy
łódź typu „Kadet”	1 sztuka – w remoncie
łódź typu „Mak”	1 sztuka – do remontu

Harcówka znajduje się w SP 17 na os. Powstańców Śl. w Żorach.

Pomieszczenie na sprzęt to dwa hangary na „Śmieszku” – lokalnym akwenie wodnym.

25 maja odbędzie się impreza z okazji dwudziestolecia istnienia drużyny.

**OD TEJ DATY MOŻEMY ROZPOCZĄĆ
KOLEJNE DWADZIEŚCIA LAT – a może więcej?**

ROK 1996

z ostatniej chwili

Przełom miesięcy kwietnia i maja zaowocował kilkoma spływami.

29.04.-2.05. – rzeka Warta, 12 osób, organizator J. Kalisz

1.05.-5.05. – rzeka Warta, 14 osób, organizator Z. Dyrda

1.05.-3.05. – rzeka Ruda, 14 osób, organizator P. Żelaźnicki

3.05.-4.05. – rzeka Osobłoga, 2 osoby, organizator A. Koczar

11.05.-12.05. – Skawa, 2 osoby, organizator A. Koczar, Z. Krówka

następne działania już niebawem.

Odrzańskie Spływy Wiosenne 90. HDW

data spływu	ilość spłynię- tych szlaków	ilość uczestników	ilość łodzi	zdobyte miejsca	zdobyte odznaki	uwagi
18÷23 V 1976	1	5	2	10	-	-
17÷22 V 1977	1	19	7	8	-	-
16÷21 V 1978	1	18	9	9	-	-
22÷27 V 1979	2	27	10	4	1	-
20÷25 V 1980	1	20	7	4	-	-
26÷31 V 1981	3	28	12	2 (4)	6	II miejsce w kat. DWp
18÷23 V 1982	3	30	13	3	2	-
18÷23 V 1983	3	47	18	1	10	I miejsce za najbardziej harcerski styl i fason
14÷20 V 1984	4	28	9	1	7	-
13÷19 V 1985	3	27	10	3	6	-
12÷18 V 1986	3	25	8	4	2	-
18÷23 V 1987	4	42	14	4	1	-
V 1989	1	10	5	-	-	-
V 1990	1	10	5	-	-	-
1991	1	10	5	-	-	-

Odnaki Odrzańskiego Spływu Wionennego zdobyli:

Nr	imię i nazwisko	rok zdobycia
33	Piotr Hyla	1979
101	Aleksandra Piontek	1981
102	Urszula Cebula	1981
103	Danuta Weszka	1981
104	Zygmunt Łukaszczyk	1981
105	Jacek Ochman	1981
106	Krzysztof Krakowczyk	1981
?	Jan Szymura	1982, 1985, 1986, 1987
164	Czesław Waleczek	1983
165	Janusz Koper	1983
166	Daniela Waleczek (Kasprowska)	1983, 1984
167	Roman Pokorski	1983
168	Ryszard Rożek	1983
169	Zenon Rożek	1983
170	Adam Cebulla	1983
171	Olgierd Filak	1983
172	Andrzej Krętorz	1983
173	Michał Kaźmierczak	1983
184	Bogdan Konsek	1984
185	Piotr Blaski	1984
186	Anna Byrska	1984
187	Małgorzata Czaja	1984
188	Ewa Szpitalny	1984
189	Mariola Jarczyk	1984
215	Anna Majewska	1985
216	Bogdan Wita	1985
217	Bogdan Koczar	1985
218	Karolina Kaczmarczyk	1985
219	Wojciech Dyrda	1985
273	Arkadiusz Piontek	1986

Sprzęt 90. Harcerskiej Drużyny Wodnej

Budowa sprzętu

- pierwsze łodzie wybudowano w latach 1976-1978, (trzy czwórki: „Utopek”, „Wodnik”, „Mors” oraz jedna dwójka),
- budowa następnych podczas zimowiska skutniczego w Wiśle Wielkiej w 1985 r. zbudowano trzy kanadyjki dwójki, wykonano pokłady do łodzi typu „Wydra”,
- po zimowisku wykonano łódź typu czółno, kanadyjkę dwójkę,
- w 1988 r. zbudowano trzy kanadyjki dwójki, prace prowadzono w garażu na ul. Garncarskiej,
- 1996 r. podczas ferii zimowych zbudowano pięć kadłubów kanadyjek dwójek.

Aktualna lista sprzętu

kanadyjki dwójki	11 sztuk (w tym 5 w trakcie budowy)
kanadyjki czwórki	3 sztuki
kanadyjka dwójka	
typ z pokładem	1 sztuka

łódź ratownicza	1 sztuka (w trakcie remontu)
łódź typu czółno	1 sztuka (do przebudowy i remontu)
łódź typu „Kadet”	1 sztuka (do remontu)
łódź typu „Mak”	1 sztuka (do remontu)

Nazwy i symbole

Drużyna nie posiadała stałych nazw łodzi z jednym wyjątkiem – jest nim „Utopek”. Jest to jedyna oryginalna nazwa pierwszej wykonanej kanadyjki czwórki. Zwyczajowo nazwami kanadyjek dwójek są imiona żeńskie. Nazwy pierwszych drewnianych kajaków to prawdopodobnie „Jako”, „Tako”, „Nic”. Najnowsza nazwa łodzi to „Krasula”.

Symbolem drużyny jest lilijka z wkomponowanym napisem 90. HDW Żory.

Harcówki i pomieszczenia

Drużyna przez długie lata korzystała z pomieszczenia Hufca przy ul. Dworcowej. Następnie otrzymała harcówkę w niewielkim budynku przy ul. Bramkowej, za Urzędem Miejskim w Rynku. Kolejne nowe pomieszczenie dla harcerzy znalazło się na poddaszu Komendy Hufca na ul. Dworcowej.

Obecnie (1996) harcówka mieści się w SP nr 17 na os. Powstańców Śl. w Żorach.

Pomieszczenia na sprzęt to dwa hangary na Śmieszku, w sezonie letnim jeden udostępniany MOSIR-owi. Pierwszym pomieszczeniem była szopa na ul. Dworcowej (obecnie pomieszczenie MZOPO), gdzie na bramie wejściowej do dziś widnieje napis: „Gościu wejdź pod mój dach i popracuj sobie, najdzie cię tu zmęczenie przyrzekam ja tobie”.

Chorągwane Rajdy Szlakiem Powstań Śląskich

Rajdy Szlakami Powstań Śląskich były tradycyjną imprezą organizowaną przez 90. HDW w Żorach im. Władysława Morgały w ramach „Harcerskiej Służby Ziemi Śląskiej”. Rajdy miały charakter gwiazdzistego zlotu na Górę Św. Anny, wędrujących czterema szlakami:

1. Wieża Spadochronowa w Katowicach; Chorzów; Bytom; Toszek; Pyskowice; Strzelce Opolskie.
2. Wieża Spadochronowa w Katowicach; Rybnik; Racibórz; Wodzisław; Kędzierzyn-Koźle; Zdzeszowice.
3. Wieża Spadochronowa w Katowicach; Ruda Śląska; Gliwice; Kędzierzyn-Koźle; Gogolin.
4. Wieża Spadochronowa w Katowicach; Szopienice; Siemianowice; Świętochłowice; Blachownia Śląska; Leśnica.

Rajdy odbywały się corocznie w okresie rocznicowym III Powstania Śląskiego – w maju. Celami Rajdu było: „poznanie i upamiętnienie w sercach i umysłach młodzieży heroicznego okresu historii naszego regionu z okresu Powstań Śląskich. Rozwijanie aktywności społecznej harcerzy, jako współgospodarzy swego środowiska i regionu. Poznanie sylwetek ludzi, twórców nowoczesnej nauki i techniki. Wyrabianie umiejętności krajoznawczo – turystycznych, zapoznanie z pięknem krajobrazu naszego regionu.”

W imprezie uczestniczyli harcerze z całego województwa katowickiego, a patronowała jej Komenda Chorągwi w Katowicach. Uczestników zawsze było wielu. Pod Wieżę Spadochronową przybywały zastępy o różnych profilach; byli to zarówno wodniacy, jak i harcerze tzw. „zieloni”. Pozwalało to na zawiązywanie nowych znajomości i harcerską rywalizację. Świadectwem są zadania wytyczone przez organizatorów, do zrealizowania na „powstańczej” trasie:

- prowadzić kronikę lub dziennik, w którym winna znaleźć się relacja z trasy rajdu; zapis był potwierdzeniem swojego pobytu w miejscowości zaznaczonej trasą;
- odwiedzić jak najwięcej miejsc na trasie związanych z Powstaniami Śląskimi, zorganizować spotkanie z powstańcem (udokumentować to w dzienniku);

- opisać każdy napotkany po drodze zbiornik wodny, rzekę bądź inny akwen (ze szkicem);
- prowadzić ewidencję miejsc związanych z Powstaniami Śląskimi: pomniki (opis, szkic), muzeum (pieczętka);
- nauczyć się przynajmniej jednej piosenki śląskiej, ułożyć piosenkę o rajdzie;
- prowadzić ciągły zapis stanu pogody (co godzina), zapis w kronice;
- wykonywać zdjęcia i zbierać pocztówki z odwiedzanych miast, wklejać do kroniki;

Regulamin rajdu z zapisanymi zadaniami oraz trasę rajdu otrzymywały zastępy na uroczystej, rozpoczynającej Rajd zbiórce pod Wieżą Spadochronową w Katowicach. Niejednokrotnie zbiórka ta, dla nowych adeptów harcerstwa była chwilą składania przysięgi harcerskiej, pozwalającej na przypięcie do munduru krzyża harcerskiego.

Rajdy odbywały się w latach 1982 – 1987.

- I Rajd od 07 V do 08 V 1982 r.
- II Rajd od 06 V do 08 V 1983 r.
- III Rajd od V do V 1984 r.
- IV Rajd od V do V 1985 r.
- V Rajd od 24 IV do 27 IV 1986 r.
- VI Rajd od 02 V do 03 V 1987 r.

Jego uczestnicy pozostawili kroniki i dzienniki, z których można dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy o historii naszego regionu. Są one pełne rysunków, zdjęć i pieczętek upamiętniających pobyt harcerzy w miejscach poświęconych pamięci czynu powstańczego. A oto wpis do kroniki uzyskany dnia 7 maja 1982 r. w Muzeum Śląskim w Bytomiu, przy ul. Thaelmana 2:

„Przemilej młodzieży harcerskiej z Żor z życzeniami aby doczekali lepszej przyszłości od wszystkich poprzednich pokoleń polskich oraz zachowali język i obyczaje prawdziwych Polaków.”

Rajdy kończyły się zbiórką harcerską, na której podsumowywano rywalizację zastępów, wręczano zwycięzcom nagrody i pamiątki uczestnictwa.

Starszoharcerski Zastęp Wodny „BASZTA”

Starszoharcerski Zastęp Wodny „Baszta” rozpoczął swoją działalność we wrześniu 1982 roku. Idea jego powstania zrodziła się w czasie wędrowki wśród zabytkowych miast Sandomierza i Ujazdu, właśnie we wrześniu 1982 r. Inicjatorem założenia, a także jego zastępowym był dh Jan Szymura. W jego skład wchodził instruktorzy drużyny wodnej, a także sympatycy harcerstwa wodnego posiadający stopnie instruktorskie.

Głównym celem powstania zastępu była próba utworzenia Kręgu Instruktorskiego przy 90. HDW (wtedy jeszcze DWP), który stałby się zapleczem kadrowym dla młodej wówczas jeszcze drużyny. W działalności swojej dążył również do współpracy z drużynami harcerskimi, nie o profilu wodnym. Ścisłą współpracę nawiązał z Hufcem Żor i jego kierownictwem, m. in. dh. Bożeną Sławik. Cele te realizował aż do połowy 1985 roku.

Do szczytnych tradycji harcerstwa polskiego miała nawiązywać nazwa zastępu – „Baszta”. Taką nazwę nosił jeden z harcerskich baonów AK, walczący w Powstaniu Warszawskim, w sierpniu 1944 r. na Mokotowie.

Zastęp tworzyli następujący instruktorzy: phm J. Szymura, phm. B. Sławik, pwd. A. Piontek, pwd. C. Szpitalny, org. B. Kupisz, pwd. K. Piotrowska, pwd. A. Dobija, pwd. M. Heczko, pwd. K. Krakowczyk, pwd. A. Koczar, org. M. Kaźmierczak, org. R. Pokorski, org. A. Krętorz.

W okresie swojej działalności instruktorzy zastępu zorganizowali szereg imprez dla wszystkich członków 90 HDW i jej „zielonych” sympatyków. Przy szkole SP 16 prowadził załogę „yungów” i „wilków morskich”. Zastępową była dh. B. Sławik.

A oto wykaz imprez „Baszty” w latach 1982 i 1983.

1 IX 1982	- wędrowka – Tatry – Zakopane – ilość osób
- 6 – imp. zastępu,
2 X 1982	- spływ jesienny HSJ – rz. Pszczynka – ilość
osób 5 – imp. chorągwiana,

- 3 XI 1982 – nauka piosenek – „Przy kominku” – ilość osób 30 – dla harcerzy DWP i Hufca,
- 4.3-4 XII 1982 – „Istebna '82” – I zbiórka zastępów harcerzy starszych Hufca Żory i Hufca Cieszyn, impreza wyjazdowa do Istebnej Zaolzia – ilość osób 58.
- 5.22 XII 1982 – „Wieczór Wigilijny Zastępu” – harcówka Hufca Żory – ilość osób 12, ipm. zastępu,
- 6.23 XII 1982 – „Zbiórka Wigilijna 90. DWP” – połączona z mszą św. przeprowadzoną przez kapelana harcerskiego – ilość osób 40 – imp. dla DWP i harcerzy.
- 7.22. 01. 1983 – „Instruktorski Bal Przebierańców” – młodzieżowy klub TIP – TOP – ilość osób 70 – imp. dla Hufca Żory,
- 8.6. 02. 83 – „Kulig” – okolice Żor – dla 90. DWP – ilość osób 25,
- 9.11-12 III 1983 – „Istebna '83” – Istebna Zaolzie – ilość osób 60 – pomoc przy organizowaniu referatu zuchowego i harcerskiego hufca,
- 10.26. III 1983 – „Awaryjne spotkanie” – nieudana próba zorganizowania ogniska na wodzie (brak pogody) – ustalenie dalszego planu działania – ilość osób 7,
- 11.09-10 IV 1983 – spływ zastępu „Baszta”, zaproszenie do udziału zastępu „Grot” – harcerzy starszych – rzeka Ruda – trasa od Ligoty do Rud Kozielskich – ilość osób 12 – imp. zastępu,
- 12.16. IV 1983 – wyjazd do teatru w Rybniku na występ zespołu „Przygoda” – „Baszta” zabiera ze sobą zastęp zuchów – ilość osób 18 – imp. zastępu,

- 13.29 IV-01. V 1983 – udział w biwaku 90 HDW – przygotowanie do OSW, obietnica zachowa – ilość osób 7 – imp. drużyny,
- 14.06. – 08. V 1983 – II Rajd Szlakiem Powstań Śląskich – rajd hufcowy organizowany przez zastęp „Baszta”, przyrzeczenie harcerskie pod Wieżą Spadochronową w Katowicach – ilość osób 40,
- 15.14. – 15. V 1983 – wyjazd zastępu do Łączy koło Gliwic, spotkanie harcerzy chorągwi – ilość osób 6 – imp. drużyny,
- 16.18. 22. V 1983 – udział zastępu w Odrzańskim Spływie Wiosennym – imp. chorągwaniana,
- 17.02. VI 1983 – przyjazd papieża Jana Pawła II do Polski – udział zastępu w powitaniu – ilość osób 6 – imp. zastępu.

Powyższe zestawienie imprez zorganizowanych przez Starszo-harcerski Zastęp „Baszta”, świadczy więc o skuteczności jego działania i szerokim zasięgu oddziaływania na inne środowiska młodzieżowe tego okresu. Szukanie nowych metod pracy z młodszymi kolegami, również przyczyniło się do wzbogacenia harcerskiego życia o nowe doświadczenia.

Jak więc widać, harcerze wodni starali się pogłębiać swoje wodne zainteresowania o nowe aspekty działalności na terenie hufca żorskiego i nie tylko, wypracowując tym samym ciekawe, odmienne formy pracy, zabawy, nauki – po prostu harcerskiego bycia.

Drużynowi 90. Harcerskiej Drużyny Wodnej im. Władysława Morgały

1. Marian Uherek	styczeń	1976	÷	wrzesień	1976
2. Janusz Koper	wrzesień	1976	÷	wrzesień	1979
3. Zygmunt Łukaszczyk	wrzesień	1979	÷	marzec	1984
4. Krzysztof Krakowczyk	marzec	1984	÷	styczeń	1985
5. Jan Szymura	styczeń	1985	÷	czerwiec	1986
6. Andrzej Koczar	czerwiec	1986	÷	październik	1987
7. Bogdan Koczar	październik	1987	÷	październik	1988
8. Zbigniew Krówka	październik	1988	÷	grudzień	1989
9. Józef Koczar	styczeń	1990	÷	grudzień	1994
10. Radosław Godek	styczeń	1995	÷		

Spływy zorganizowane w ramach akcji „AMAR”

Data	Trasa	Km	Ilość uczest.	Kadra	Uwagi
1977	Warta Oborniki Gorzów Wlk.	300	4		Rejs stażowy
1977	Warta - Odra Gorzów Wlk. Szczecin Dąbie	310	15	K.M. Uherek (J. Bula) O.J. Koper Kw. K. Dąbek	Rejs stażowy
1978	Wisła Tyniec - Baranów Sand.	195	2	O.J. Koper Cz. Waleczek	Staż 4 HDW
1978	Wisła Baranów Sand. - Dęblin	250	15	K.M. Uherek O.T. Skrobol Kw. Cz. Waleczek	Staż
1978	Wisła Goczałkowice Kraków	150	8	K.M. Uherek O.J. Koper Kw. T. Skrobol	Spływ kadry
1979	Wisła Goczałkowice Smolice	140	8	K.J. Koper O.T. Skrobol Kw. D. Kasprowska	Spływ kadry
1980	Wielkie Jeziora Mazurskie	840	4		J. Koper T. Skrobol Cz. Waleczek D. Kasprowska
1981	Ruda Żory - Kuźnia Raciborska		6		J. Koper T. Skrobol K. Krakowczyk A. Piontek U. Cebula D. Wieszka
1981	Wielkie Jeziora Mazurskie	504	3		
1981	Pszczyna Mizerów - Bieruń Stary		8	K.J. Szymura O.T. Skrobol Kw. D. Wieszka	JSW
1981	Wisła		16	K.K. Krakowczyk O. Kw.	JSW
1982	Wielkie Jeziora Mazurskie	151	2	T. Skrobol J. Koper	Rejs instruktorski Hufca Żory

1982	Wielkie Jeziora Mazurskie	336	3		
1982	Wisła (Goczałkowice - Kraków)	150	6		K. Krakowczyk J. Blaski (Cieślar) B. Kupisz (Pokorska) P. Blaski R. Pokorski I. Marosz
1983	Ruda Żory - Kuźnia R.		6	K.T. Skrobol O.J. Koper Kw. U. Cebula	A. Piontek D. Wieszka K. Krakowczyk
1983	Pszczynka Warszawice Bieruń				
1983	Łeba + J. Łebsko Lębork - Łeba		4	K. Krakowczyk R. Pokorski B. Kupisz I. Marosz	
1983	Biebrza - Narew (Sztubin - Łomża)	165	2	J. Szymura K. Krakowczyk	
1983	Barycz - Odra (Milcz - Głogów)	150	6	K. Krakowczyk	organizatorem zastęp „Basztą”
1983 VII	Pilica - Wisła	300	30	Z. Łukaszczyk B. Konsek A. Piontek	
1983	Łeba	200	4	K. Krakowczyk	
1984 VII 2-22	Bug (Niemirów - Serock)	230	26	J. Szymura A. Koczar B. Konsek	w ramach spływu tygodniowe pływanię po J. Zegrzyńskim
1984	J. Zegrzyńskie	200		K.K. Krakowczyk O. Kw.	
1984	Ruda Rybnik Kędzierzyn K.		4	M. Łyszczarz K. Piotrowska M. Kaźmierczak R. Pokorski	
1985	Czarna Hańcza - Netta - Biebrza	200	30	J. Szymura A. Koczar K. Krakowczyk	
1986	Wisła Goczałkowice Tyniec	150	30	K.A. Herman O.B. Koczar Kw. T. Skrobol	

1986	Dunajec (Gródek - Ostrów)	60	2	J. Szymura Cz. Walczek	udział w Ogólnopolskim Spływie Kajakowym
1986 31 VI - 21 VII	Kwisa - Bóbr	160	25	A. Koczar J. Szymura	
1987 VII	Kan. Elbląski Drwęca - Wisła	150	25	A. Koczar	
1987 26 VII - 15 VIII	Krutynia	100	26	K. Krakowczyk Z. Krówka	Mazury '87 spływ połączony z obozem żeglarskim na J. Mazurskich
1988	Pasłęka	130	25	B. Koczar	
1988 31 VII - 21 VIII	Czarna Hańcza	112	22	K. Krakowczyk Z. Krówka	„Rajgród '88” obóz harcerski połączony ze spływem, org. 119 MHDW „Yunga”
1989 VIII	Wisła (Sandomierz - Warszawa)	245	46	K. Krakowczyk J. Szymura	org. 119 MHDW „Yunga” udział członków Ligi Morskiej
1989 30 VI - 21 VII	Wda - Wisła (Lipusz - Grudziądz)	180	25	A. Koczar	
1990 30 VI - 21 VII	Wda (Lipusz - Tleń)	180	25	K. Krakowczyk J. Szymura	org. 119 MHDW „Yunga”
1990 VIII	Wisła (Bieruń - Oświęcim)	20	15	J. Szymura	
1991 25 VI - 8 VII	Pilica (Koniecpol - Inowłódz)	180	25	J. Szymura	
1991 23 VII 5 VIII	Pilica (Maluszyn - Spała)	120	20	K. Krakowczyk Z. Krówka P. Szwarz	org. 119 MHDW „Yunga”
1992 29 VI 17 VII	Warta (Poraj Działoszyn)	150	21	Z. Krówka J. Szymura	

1992 14 VII - 30 VII	Warta (Działoszyn - Sieradz - Uniejów)	170	20	Z. Krówka J. Szymura	„Stacze '92” spływ w ramach obozu harcerskiego org. 119 MHDW „Yunga”
1992 7 VIII - 28 VIII	Czarna Hańcza - J. Rajgrodzkie		25	K. Krakowczyk Z. Krówka S. Skowroński	
1993	Nida - Wisła (Motkowice - Sandomierz)	200	17	Z. Krówka J. Szymura	
1993 20 VIII - 5 IX	Wda - J. Wdzydze	100	18	K. Krakowczyk Z. Krówka	
1994 31 VII 14 VIII	Wda (Lipusz - Tleń)	180	28	Z. Krówka M. Tarasin	
1995 6 VII 21 VII	Kwisa - Bóbr (Leśna - Żagań)	160	20	J. Koczar P. Żeleziński P. Porwit	
1995 29 VII - 14 VIII	Drawa (Stare Drawsko - Drezdenko)	180	26	Z. Krówka R. Godek	

Morska Akcja Szkoleniowa

90. Harcerskiej Drużyny Wodnej w Żorach

Data	Trasa	Jacht	Uczestnicy	Uwagi
1977	Bałtyk Gdynia Kołobrzeg	s/y Zawisza Czarny	8 M. Uherek, J. Koper T. Skrobol Cz. Waleczek M. Dejka, K. Dąbek I. Kulosa, D. Kasprowska	rejs pełnomorski 503 Mm
1978	Bałtyk Gdynia, Hel	s/y Tropiciel	3 I of. M. Uherek II of. J. Koper M. Dejka Kpt. E. Wróbel	rejs pełnomorski 605 Mm
1978	Zatoka Gdańska	s/y Krężolek s/y ?	8 Kpt. P. Oleksy Kpt. T. Skrobol J. Szymura Z. Łukaszczyk P. Hyla, Z. Szendera J. Ławnik, A. Niedbała B. Konsek	rejs zatokowy
1979	Bałtyk Gdynia, Ustka Darłówek	s/y Zawisza Czarny	8 Z. Łukaszczyk, P. Hyla J. Szymura, Z. Szendera A. Niedbała, M. Kulosa B. Konsek, J. Ławnik	rejs pełnomorski 398 Mm
1981	Zatoka Gdańska Bałtyk Gdynia, Ystad Lubeka	s/y ? s/y Wielkopolska	5 osób 1 II of. M. Uherek	rejs pełnomorski
1981	Bałtyk	s/y Zawisza Czarny	3 K. Krakowczyk ? ?	rejs pełnomorski
1981	Zatoka Gdańska Gdynia, Hel Puck, Jastarnia	s/y Pietrzyk	8 Kpt. J. Koper M. Daszkiewicz D. Wieszka, U. Cebula A. Piontek, A. Koczar K. Krakowczyk J. Ochman	rejs zatokowy

1982	Bałtyk Gdynia, Lubeka	s/y Zawisza Czarny	1 M. Uherek	rejs pełnomorski
1983	Bałtyk Gdynia, Hel	s/y Mas	1 Z. Łukaszczyk	rejs morski
1983	Zatoka Gdańska		12	rejs zatokowy
1984	Kanada Gdynia Montreal	s/y Zawisza Czarny	1 K. Krakowczyk	rejs morski
1984	Wielkie Jeziora Ameryki Pn.	s/y Zawisza Czarny	1 Z. Łukaszczyk	rejs morski
1984	Szkoła Pod Żaglami Rejs dookoła Afryki	s/y Pogoria	1 R. Rożek	rejs morski
1984	Bałtyk Gdynia Świnoujście	s/y Zjawia	2 A. Koczar J. Szymura	rejs morski
1984	Bałtyk	s/y Iskra	4	rejs morski
1984	Zatoka Gdańska		12	rejs zatokowy
1984	Zatoka Gdańska	s/y Błystek	5 Kpt.. K. Krakowczyk	rejs zatokowy
1985	Zatoka Gdańska	s/y Zośka s/y Amar	2 Kpt. Z Łukaszczyk Kpt. Z. Łukaszczyk	rejs zatokowy
1985	Bałtyk	s/y Zjawia	2 A. Koczar, B. Koczar	rejs morski
1985	Holandia	s/y Zawisza Czarny	1 K. Krakowczyk	rejs morski
1985	Zatoka Gdańska	s/y Pietrzyk	5 Kpt. J. Szymura	rejs zatokowy
1986	Zatoka Gdańska	s/y Amar	1 Kpt. M. Uherek	rejs zatokowy
1986	Bałtyk	s/y Zjawia	2 J. Szymura Z. Łukaszczyk	rejs morski
1986	Bałtyk	s/y Iskra	2 M. Krzanowski Z. Krówka	rejs morski
1986	Zatoka Gdańska	s/y Wigry	6 Kpt. J. Szymura	rejs zatokowy
1986	Zatoka Gdańska	s/y Amar	? kpt. M. Uherek	rejs zatokowy

1987	Bałtyk	s/y Zawisza Czarny	1 K. Krakowczyk	rejs pełnomorski
1987	Bałtyk Morze Północne	s/y Teliga	1 II of. M. Uherek	rejs pełnomorski
1987	Bałtyk	s/y Iskra	1 M. Krzanowski	rejs morski
1987	Szwecja Niemcy	s/y Zjawia	1 B. Koczar	rejs morski
1988	Bałtyk	s/y Zawisza Czarny	1 K. Krakowczyk	rejs pełnomorski
1988		s/y Pogoria	1 K. Krakowczyk	
1988	Bałtyk	s/y Rutkowski	1 M. Krzanowski	rejs morski
1988	Bałtyk	s/y Zawisza Czarny	1 M. Krzanowski	rejs morski
1988	Francja Gdynia Clamaret	s/y Zjawia	3 A. Koczar, J. Szymura Z. Łukaszczyk	rejs morski
1988	Zatoka Gdańska	s/y Amar	6 Kpt. J. Szymura	rejs zatokowy
1989	Ocean Indyjski Morze Chińskie Sajgon, Keelung Mampho, Phenian	s/y Zawisza Czarny	1 K. Krakowczyk	rejs pełnomorski
1990	Niemcy Zeebrugge - Brema	s/y Zawisza Czarny	1 G. Karnas	rejs morski
1991	Niemcy Delfzil - Kilonia	s/y Zawisza Czarny	1 G. Karnas	rejs morski
1991	Niemcy Delfzil - Kilonia	s/y Zawisza Czarny	1 G. Karnas	rejs morski
1992	Borholm	s/y Helikon	2 A. Koczar, P. Krówka	rejs morski
1992	Zatoka Gdańska	s/y Amar	7 Kpt. A. Koczar	rejs zatokowy
1992	Zatoka Gdańska	s/y Wawer	5 Kpt. J. Szymura	rejs zatokowy
1993	Bałtyk Kołobrzeg Gdynia	s/y Karlik	3 A. Koczar, M. Kuśka M. Kaźmierczak	rejs morski

1993	Zalew Szczeciński	s/y Karlik	4 Kpt. J. Szymura	rejs zatokowy
1993	Wyspy Alandzkie Gdynia - Wyspy Alandzkie - Kołobrzeg	s/y Karlik	1 B. Koczar	rejs morski
1994	Francja Kołobrzeg - Rouen	s/y Oskard	6 A. Koczar, B. Koczar M. Kaźmierczak M. Kuśka, Z. Krówka J. Szymura	rejs morski
1995	Portugalia Hiszpania Lizbona Barcelona	s/y Oskard	7 B. Koczar, A. Koczar M. Kaźmierczak M. Kuśka, Z. Krówka B. Korbeń, A. Piontek	rejs morski

Spis treści

Drogie Druhny i Druhowie, Czytelnicy!	1
Wprowadzenie	3
Historia harcerstwa wodnego w Żorach przed 1939 rokiem	5
Bohater drużyny	6
Kalendarium	9
Odrzańskie Spływy Wiosenne 90. HDW	94
Sprzęt 90. Harcerskiej Drużyny Wodnej	98
Chorągwane Rajdy Szlakiem Powstań Śląskich	101
Starszoharcerski Zastęp Wodny „BASZTA”	103
Drużynowi 90. Harcerskiej Drużyny Wodnej im. Władysława Morgały	106
Spływy zorganizowane w ramach akcji „AMAR”	107
Morska Akcja Szkoleniowa 90. Harcerskiej Drużyny Wodnej w Żorach	111

CZŁONKOWIE 90 HARCERSKIEJ DRUŻYNY WODNEJ W ŻORACH

A.

**Antosik
Arciszewska Agnieszka**

B.

**Blaski Piotr
Blaski Joanna (Cieślar)
Byrska Anna
Busk Ewa
Bocian Alicja
Boryś Danuta
Bocheńska Agnieszka
Baran Mirosław**

**Barchańska Danuta
Bodzek Katarzyna
Bohosiewicz Sonia
Biegun Anna
Balcerkowski Adam
Burcek Edward
Białowas Wioletta
Białowas Agnieszka**

C.

**Cebula Urszula (Skrobol)
Cebula Adam
Czaja Małgorzata (Piątek)**

**Czarnecki Krzysztof
Chmielowski Andrzej
Czyż Rafał**

D.

**Dyrda Wojciech
Dejka Mirosław
Dąbek Krzysztof
Dąbek Ewa
Dębska Agnieszka
Dębska Anna**

**Dworczyk Sebastian
Dworczyk Bernadeta
Daszkiewicz Małgorzata (Konsek)
Dyrda Lesław
Dębska Marzena**

F.

**Filak Olgierd
Faruga Ewa
Fabian Edyta
Frysz Wojciech**

**Froechlik Tomasz
Filipowska Magdalena
Furtok Roman**

G.

**Głos Ewa
Grudzka Bogusława
Grudzka Joanna
Giemza Anna
Gali Magda
Gondek Zbigniew
Grabiec Rafał
Gąsiór Katarzyna
Glińska Jadwiga (Tomecka)**

**Gąsiór Krzysztof
Gawęda Roksana
German Paweł
Gajewska Aldona
Gajewska Sylwia
Godek Radosław
Goła Teresa
Goła Laura**

H.

**Hyla Piotr
Hajdecka Bogusława
Huzarewicz Piotr
Hesch Jarosław**

**Hanusek Ola
Huzarewicz Tomasz
Heczko Małgorzata**

J.

Jarczyk Mariola
Jagiello Patryk
Jaworski Adam
Jurowicz Marzena
Jośko Helena
Jabłoński Jacek

Jurowicz Marzena
Jastrzębski Sylwester
Jagiello Edyta
Jurkowski Maciej
Jarczyk Kazimierz
Jendrzejek Bogusław

K.

Kuczera Czesław
Kamycki Tomasz
Krakowczyk Krzysztof
Krasowska Mariola
Koper Janusz
Konkol Zbigniew
Krętorz Andrzej
Kaj Karol
Kaźmierczak Michał
Kaźmierczak Szymon
Konsek Bogdan
Kucz Mariola (Wita)
Koczar Andrzej
Koczar Bogdan
Koczar Stefania
Koczar Józef
Kus Weronika
Kontny Bartosz
Kołodziej Maurycy
Kotlas Krystyna
Krawczyk Katarzyna
Karnas Grzegorz
Karnas Mariusz
Kubas Przemysław
Kulosa Ireneusz
Kulosa Michał
Kubuszok Bożena
Knapczyk Grzegorz
Krakowczyk Tomasz

Krówka Zbigniew
Krówka Piotr
Kolba Dariusz
Koczorek Grzegorz
Kieczka Grażyna (Filak)
Kędziorek Tomasz
Kawik Bogusława
Kunze Krzysztof
Kasprowska Daniela (Waleczek)
Kisielewska Ilona
Krysztalkiewicz Anna
Krzanowski Marek
Krzanowska Katarzyna
Kupisz Beata (Pokorska)
Kozik Marek
Korbeń Beata
Kaczmarczyk Karolina
Kaczmarczyk Joanna
Kłoda Marek
Kłoda Agnieszka
Kłoda Czesław
Kalisz Janusz
Kołoch Aleksandra
Krótki Ewa
Krycińska Aleksandra
Konar Andrzej
Kosarski Waldemar
Kwapich Małgorzata

L.

Lipchen Piotr
Langkafel Monika
Luźniak Justyna
Lorke Arkadiusz
Lichocka Joanna

Leczycka Joanna
Lesko Michał
Lorke Monika
Lis Jolanta
Lisek

L.

Lukaszczyk Zygmunt
Łęczycka Joanna
Łyszczarz Mirosław

Łapiński Zbigniew
Luźniak Krystyna
Ławnik Jan

M.

Majewska Anna
Misztal Tomasz

Motyka Sylwia
Mainka Adam

**Meda Aleksander
Mika Piotr
Mrozek Przemysław
Musiał Adam
Mrowiec Marzena
Musiała Krzysztof
Meinert Sebastian
Mazur Artur
Muszyńska Wioletta**

N.

**Nogły Andrzej
Nawiedniak Elżbieta
Nieoczym Jarosław
Niedbala Adam**

O.

**Ochman Jacek
Ochryniak Ewa
Ochryniak Dawid**

P.

**Piontek Aleksandra
Piontek Piotr
Pokorski Roman
Preus Tomasz
Pająk Bogumiła
Pala Andrzej
Pala Grzegorz
Piecyk Małgorzata
Penkała Wojciech
Penkała Tomasz
Polak Tomasz
Polak Piotr
Papiórek Wojciech
Przeliorz Grzegorz**

R.

**Rożek Ryszard
Rząsik Michał
Rochowski
Rejtow Jerzy**

S.

**Szymura Jan
Szpitalny Celina
Stopczyński Sławomir
Salawa Zbigniew
Sitkowski Andrzej
Szłowska Justyna
Szeliga Joanna
Schick Martin
Szreda Jacek
Stanula Alina
Szczerbowska Jolanta**

**Morcinek Marek
Muszer Jolanta
Muszer Maciej
Marecki Arkadiusz
Masło Przemysław
Myszor Zbigniew
Marosz Ireneusz
Marcisz. Adam**

**Nogły Leokadia
Nowicka Paulina
Nowak Piotr**

**Okraska Aleksander
Okraska Andrzej**

**Piątek Arkadiusz
Piątek Robert
Poleć Artur
Plewa Urszula
Pomorzański Krystian
Prochot Iwona
Placek Adrian
Piotrowska Katarzyna
Przeliorz Mirosław
Pająk Krzysztof
Paź Robert
Palenga Ewa
Porwit Paweł**

**Rożek Zenon
Rosół Krzysztof
Rybak Paweł
Roman Zbigniew**

**Stanek Katarzyna
Szyndzielorz Iwona
Szpitalny Ewa
Skowroński Sławomir
Skroboł Tadeusz
Skowroński Piotr
Solich Krzysztof
Sawczuk Joanna
Stanula Arkadiusz
Sikora Piotr
Sikora Marek**

**Skwara Dariusz
Szafrńska Lucyna
Saller Monika
Szary Bartłomiej
Samler Rafał
Szarski Marcin
Szchmidt Katarzyna
Stec Barbara**

**Slipek Marek
Stanek Katarzyna
Szwarc Piotr
Sławik Bożena
Steciuk Krzysztof
Szczygieł Michał
Szendera Zbigniew
Szymczyk Mariola**

Ś.

**Śmieszek Sabina
Świtała Beata**

Ślirz Michał

T.

**Tomecka Aleksandra
Trojnar Aleksandra
Trojnar Anna
Tchorz Mirosław
Tomala Jacek**

**Tesluk Henryk
Tarasin Maciej
Twardenga Małgorzata
Twardenga Magdalena**

U.

Uherek Marian

Ułańska Barbara

W.

**Weszka Danuta
Waleczek Czesław
Walento Waldemar
Walento Anna (Jaksik)
Wesołowski Rafał
Wita Bogdan
Wojna Waldemar
Wesołowski Rafał
Węziak Dorota
Westfolewski Zbigniew**

**Waszczeniuk Wioleta
Wyrobek Anna
Wyszczyńska Aleksandra
Wacławczyk Renata
Wolny Grzegorz
Wolny Leokadia
Wojda Małgorzata
Wiechnik Grzegorz
Wróbel Teresa
Wawrzyczek Daniel**

Z.

**Zajac Joanna (Kuśka)
Zajac Katarzyna (Żebrowska)
Zajac Barbara (Szymon)**

**Ziolo Aleksander
Ziaja Marek
Ziebura Zbigniew**

Ż.

**Żak Katarzyna (Dziwoki)
Żelaźnicki Piotr**

**Żak Zbigniew
Żebrowski Jarosław**

Ż.

Żdziebko Grażyna (Gawętek)